



Grant Thornton

An instinct for growth™

Grant Thornton informerer

Nr. 1/2019



Din Samarbeidspartner innen revisjon, regnskap skatt og rådgivning



Kjære leser!

Vi er inne i en hektisk periode med avslutning av årsoppgjør og skattemeldinger. I denne prosessen er det mange vurderinger som må gjøres og avgjørelser som må tas. Har din virksomhet vurdert og fått utnyttet alle fradragsmuligheter? Har alle inntekter kommet med? Er alle nødvendige skatteskjemaer fylt ut, og er det gitt riktige og fullstendige opplysninger til skattemyndighetene?

I denne utgaven av Grant Thornton informerer kan du blant annet lese om at det ennå ikke er for sent å sikre seg skattemessig fradrag for inntektsåret 2018 når det gjelder pensjonssparing, dersom du er næringsdrivende. Dette fradraget er gunstig siden det ikke bare reduserer alminnelig inntekt, men også trinnskatt og trygdeavgift. Du finner også en nyttig artikkel som gir deg tips om hvordan du skal unngå å bli ilagt tilleggsskatt.

Årsoppgjørstid betyr også høysesong for utbytte. I forbindelse med årsoppgjøret besluttes som regel ordinært utbytte, men i tillegg er både ekstraordinært utbytte og tilleggsutbytte aktuelt for veldig mange selskaper. Du finner en nyttig og svært informativ artikkel som tar for seg hva slike utbytter er, og hvordan disse skal regnskapsføres.

Er innleie av arbeidskraft aktuelt for din virksomhet? Dette er et område hvor det er lett å trå feil, samtidig som det er svært viktig å behandle dette riktig.

Les mer om både rettigheter og plikter i forbindelse med dette i artikkelen «innleie av arbeidskraft».

I Grant Thornton er vi opptatt av at våre kunder skal realisere det fulle potensialet både i virksomheten og i enkeltmenneskene i virksomheten. Vi mener at dette oppnås best gjennom proaktivitet og løpende kontakt mellom virksomheten og dennes rådgivere. Vi tror at dette skaper gode relasjoner og bidrar til at dine og din virksomhets behov blir møtt til riktig tid, bidrar til vekst og bedre resultater. Ta kontakt med oss for en hyggelig samtale om din virksomhet, eller besøk oss i våre lokaler i Kirkegata 15.

Jeg håper du finner denne utgaven av Grant Thornton informerer både interessant og nyttig. Dersom du har behov for ytterligere informasjon eller bistand, nøl ikke med å ta kontakt med oss.

God lesning!

Heidi Sulusnes

Heidi Sulusnes
Advokatfullmektig
Grant Thornton Norge

Grant Thornton informerer

Utgitt i samarbeid med
DnR Kompetanse AS

Kontaktinformasjon Grant Thornton

Grant Thornton Revisjon AS
Jan Møller
Kirkegata 15
N-0153 Oslo
tlf. 22 200 400
e-post: oslo@no.gt.com
www.grantthornton.no

Kontaktinformasjon DnR Kompetanse

DnR Kompetanse AS
Postboks 2914 Solli
N-0230 Oslo
tlf. 23 36 52 00
forlag@revisorforeningen.no

Redaksjon

Redaktør Alf Asklund
tlf. 40 20 43 10
alf.asklund@revisorforeningen.no

Redaksjonsutvalg

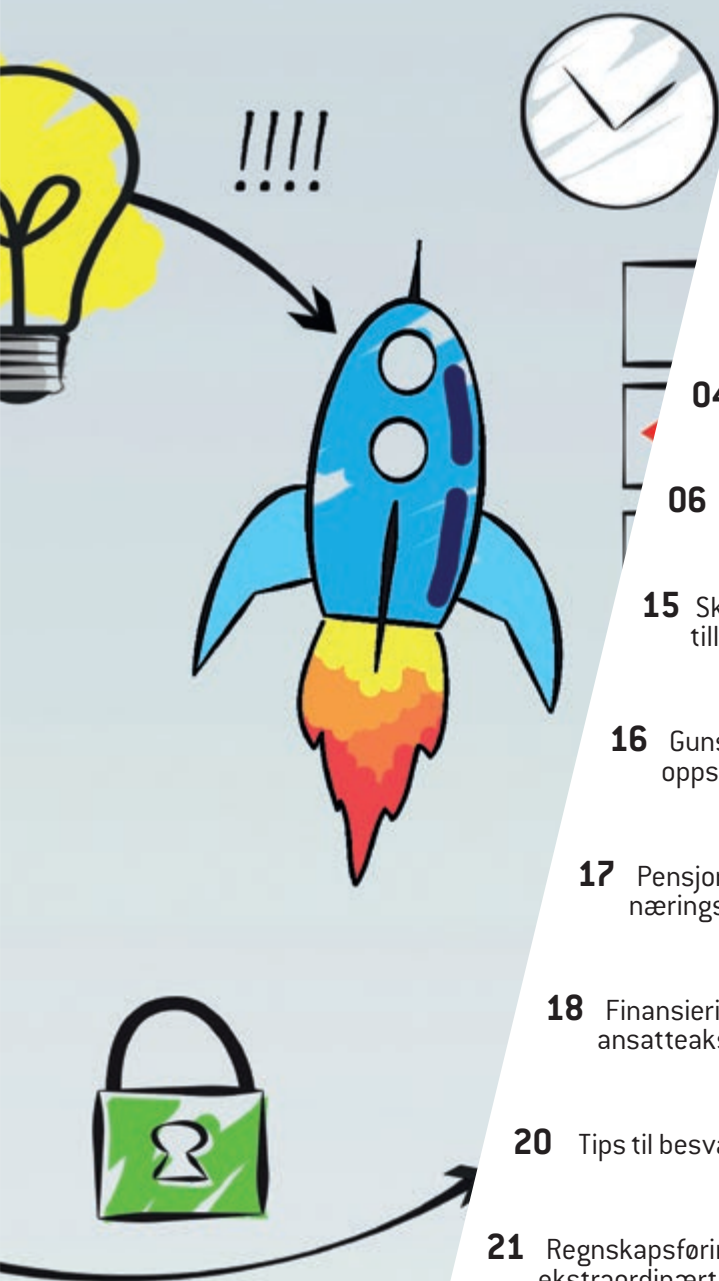
Rådgiver Paal Braanaas
Rådgiver Børge Busvold
Rådgiver Camilla Brunfelt
Rådgiver Signe Haakanes

Utgivelsesplan 2019

Nr. 1 - Mandag 4. mars
Nr. 2 - Torsdag 6. juni
Nr. 3 - Torsdag 3. oktober
Nr. 4 - Tirsdag 3. desember

Produksjon

07 Gruppen a.s.



INNHold>01>2019

- 04** Innleie av arbeidskraft
- 06** Firmabilnøkkelen 2019
- 15** Skattemeldingen – slik unngår du tilleggsskatt
- 16** Gunstige regler for opsjoner i oppstartsselskaper
- 17** Pensjon for selvstendig næringsdrivende
- 18** Finansiering av skatten på ansatteaksjer
- 20** Tips til besvær
- 21** Regnskapsføring av ekstraordinært utbytte og tilleggsutbytte
- 23** Enklere å avvikle selskaper
- 24** Slik trener du bort magefettet
- 26** Aktuelle satser





Innleie av arbeidskraft

Innleie av arbeidskraft er både praktisk og utbredt i flere bransjer. Samtidig er dette et område der virksomheter ofte trækker feil. I denne artikkelen ser vi nærmere på temaet innleie av arbeidskraft, og visse praktisk viktige forhold i den forbindelse.



Senioradvokat
Håkon Andreassen,
Kvale Advokatfirma

Innledningsvis nevner vi at det med *innleie* siktes til at en arbeidsgivers ansatte stilles til disposisjon for en innleier slik at de ansatte er underlagt innleierens ledelse. Det vil dermed være innleier som kontrollerer arbeidstakerens arbeid. Arbeidstakeren har imidlertid sitt ansettelsesforhold hos utleier, og mottar lønn og andre ytelser fra utleier.

Vi vil i det følgende gå nærmere inn på adgangen til innleie av arbeidskraft, arbeidsgivers og innleiers plikter ved innleie, de innleide arbeidstakernes rettigheter og adgangen til å inngå såkalte «nulltimerskontrakter».

Begrenset adgang til innleie

Det må skilles mellom innleie fra virksomheter som har til formål å drive utleie (bemanningsforetak) og fra andre virksomheter (ordinære virksomheter). Det er flere restriksjoner ved innleie fra bemanningsforetak.

Innleie fra bemanningsforetak

Innleie fra bemanningsforetak er kun tillatt i samme utstrekning som det kan avtales midlertidig ansettelse etter arbeidsmiljølovens regler. Adgangen til midlertidige ansettelser er relativt snever, selv om adgangen de seneste årene er blitt utvidet noe. Virksomheter som er bundet av tariffavtale, har imidlertid en noe videre adgang til innleie dersom det inngås

en skriftlig og tidsbegrenset avtale om innleie med virksomhetens tillitsvalgte. De aktuelle tillitsvalgte må i så fall til sammen representere et flertall av den arbeidstakerkategorien som innleien gjelder.

Innleie fra ordinære virksomheter

Innleie fra ordinære virksomheter kan gjennomføres i større utstrekning enn det som er tillatt fra bemanningsforetak. Her kreves det kun at innleier foretar drøftelser med tillitsvalgte som til sammen representerer et flertall av den arbeidstakerkategorien som innleien gjelder før beslutning om innleie tas. De tillitsvalgte har ikke vetorett, men må bli hørt før arbeidsgiver foretar en endelig beslutning. Kun dersom innleien overstiger ti prosent av de ansatte hos innleier, skal det inngås skriftlig avtale med tillitsvalgte, som til sammen representerer et flertall av den arbeidstakerkategorien innleien gjelder. Unntak fra kravet om skriftlig avtale gjelder dersom innleien gjelder færre enn tre personer, selv om dette utgjør mer enn ti prosent av de ansatte.

Betydningen av type virksomhet for de innleide arbeidstakerne

For den innleide arbeidstakeren vil det også være noen ulikheter avhengig av om man er innleid fra et bemanningsforetak eller en ordinær virksomhet.

Den største og viktigste forskjellen er at arbeidstakere som er innleid fra bemanningsforetak skal behandles på lik linje med virksomhetens egne ansatte når det gjelder sentrale lønns- og arbeidsvilkår.

Formelt ansatt hos utleier

Arbeidstakerne vil i alle tilfeller ha sitt formelle ansettelsesforhold hos utleier. For dette ansettelsesforholdet gjelder arbeidsmiljølovens ordinære regler, herunder at det skal foreligge en skriftlig arbeidsavtale som oppfyller minstekravene i arbeidsmiljøloven 14–6. Dette innebærer blant annet at det skal fremgå av arbeidsavtalen hva som anses å være arbeidstakerens arbeidsplass, stillingstittel, arbeidsforholdets varighet (herunder grunnlaget for en ev. midlertidig ansettelse), eventuelle prøvetidsbestemmelser, oppsigelsesfrister osv.

Dersom arbeidsforholdet er fastsatt å være midlertidig, må dette videre følge arbeidsmiljølovens særskilte regler. Det er også kun utleier, som arbeidsgiver, som kan ilegge arbeidsrettslige reaksjoner som oppsigelse og avskjed. Videre må en eventuell avtale om gjennomsnittsberegning av arbeidstiden inngås mellom utleier som arbeidsgiver og arbeidstaker.

Innleier på sin side har et selvstendig ansvar for å sikre at de innleide



arbeidstakerne har et fullt forsvarlig arbeidsmiljø, og at de innleide arbeidstakernes arbeidstid holdes innenfor lovens rammer.

Ikke lenger lov med såkalte «nulltimerskontrakter»

En praktisk problemstilling som ofte dukker opp, gjelder såkalte «nulltimerskontrakter» eller «fast ansettelse uten garantilønn». Nulltimerskontrakter og avtaler om fast ansettelse uten garantilønn var frem til nylig utbredt blant bemanningsforetak. Ved slike kontrakter ansettes arbeidstakeren fast, men uten rett til lønn mellom oppdrag eller en viss stillingsprosent. I praksis har arbeidsgiver dermed gitt ansettelsen navnet «fast», men fjernet de mest karakteristiske trekkene ved en fast ansettelse – hovedsakelig forutberegneligheten for arbeidsmengde og lønn.

Definisjon av fast ansettelse

1. januar i år trådte det imidlertid i kraft en lovendring der det ble inntatt

en definisjon av fast ansettelse. Endringen medfører at avtaler uten et garantert minste arbeidsomfang ikke oppfyller kravet til fast ansettelse. Nulltimerskontrakter og avtaler om fast ansettelse uten garantilønn vil dermed som utgangspunkt ikke kunne videreføres som faste ansettelsesforhold etter endringen.

Den nye definisjonen av faste ansettelser medfører imidlertid ikke uten videre at alle nulltimerskontrakter/avtaler om fast ansettelse uten garantilønn vil være ulovlig. Konsekvensen av at ansettelsesforholdet ikke anses som fast, er at arbeidstaker vil anses som midlertidig ansatt. Avtalen vil dermed kunne stå seg dersom den utgjør en lovlig midlertidig ansettelse. Dette må avgjøres på bakgrunn av en mer helhetlig vurdering av arbeidsforholdet og partenes praktisering. Den siste lovendringen har ikke etablert en ny innskrenking i retten til å bruke midlertidig ansettelse.

Dersom avtalen utgjør en ulovlig midlertidig ansettelse, kan arbeidstaker kreve dom for fast ansettelse i en viss stillingsprosent og/eller erstatning.

Må inngå nye kontrakter

Lovendringen har ingen overgangsregler, og har derfor virkning fra og med nyåret. Arbeidsgivere som har inngått ulovlige nulltimerskontrakter/avtaler om fast ansettelse uten garantilønn med sine ansatte, må dermed inngå nye kontrakter med de ansatte i henhold til de nye reglene om fast stillingsprosent.

Vi bemerker at endringen ikke medfører noen endring i adgangen til å inngå avtaler om bruk av tilkallingsvakter. Det er derfor fortsatt lovlig å inngå avtaler om tilkallingsvakter. Ettersom dette er en type midlertidig ansettelse, forutsetter lovligheten at det er hjemmel for midlertidig ansettelse hver gang arbeidstakeren tilkalles til jobb.

Uni Economy

Sosialt. Fleksibelt.
Genialt.

Prøv vårt nye skybaserte
økonomisystem
unimicro.no/uni-economy



unimicro
ØKONOMISYSTEMER

Mange kutter i firmabilordningen

Industribedriften Orkla har i mange år hatt en av landets desidert største firmabilparker. Nå kutter de kraftig i antall firmabiler, og føyer seg dermed inn i rekken over store bedrifter som har kuttet i firmabilordningen de siste årene.



Siviløkonom
Jan Traaseth,
direktør i Motor Gruppen



Orkla har besluttet å avvikle firmabilordningen i sin nåværende form, blant annet for å redusere sitt CO₂-fotavtrykk.

Etter det vi forstår blir det bare ansatte med utstrakt yrkeskjøring som beholder ren firmabilordning i Orkla. Trolig vil svært mange av de som nå får kuttet firmabilen, ende opp med en privatleaset bil, gjerne en ladbar hybridbil, eventuelt har de satt seg i køen på de stadig voksende ventelistene på nye elbiler som kommer i

årene fremover, og har valgt en «ventepølse-bil» i mellomtiden.

Populært frynsegode

Tilbake på 90-tallet var firmabil et høyst vanlig frynsegode, og i 1998 var det ifølge SSB.no hele 59 740 nordmenn som ble skattlagt for å ha firmabil. Mange følte den gangen at beskatningen for å ha firmabil var urimelig høy, og år for år parkerte derfor stadig flere brukere firmabilen for godt. Bedre ble det ikke da den sjablonmessige kjørelengden som firmabilskatten ble beregnet ut ifra økte fra 10 000 km til 13 000 km i 2002 (i tillegg ble man skattlagt for hjemarbeidskjøring). Det siste var trolig en direkte årsak til at det fra 2001 til 2002 ble hele 5000 færre firmabilbrukere. Samtidig ble privatleasing stadig mer tilgjengelig, og antall firmabilbrukere var på 43 000 i 2005, da dagens skatteregler ble innført.

Det å ha firmabil har typisk vært et gode for høytlønnede. Gjennomsnittlig lønnsinntekt for personer med firmabil var på hele 600 000 kroner tilbake i 2002, inklusive firmabilfordel, noe som tilsvarer 826 000 i 2018-kroner.

Jens måtte kutte firmabil

Til tross for at nye og gunstigere skatteregler ble innført i 2005, har trenden de siste 14 årene vært at stadig flere har valgt bort personbil som firmabil til fordel for privatleasing og

kjøregodtgjørelse. Utfordringene med firmabilordninger har delvis vært at det er et frynsegode som mannen i gata ikke helt vet hva innebærer av kostnader, og samtidig har det nok ligget et misunnelseselement i ordningen som pressen har fokusert på.

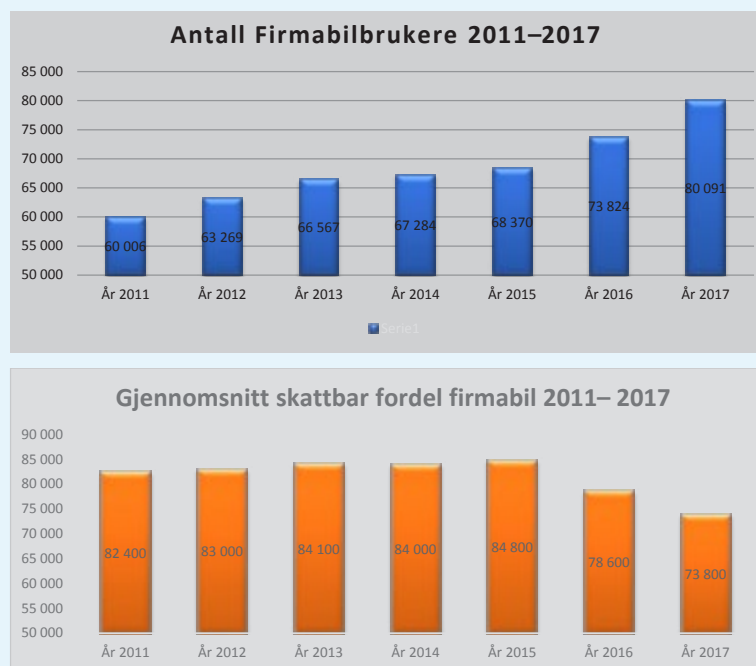
Allerede i 2006 droppet derfor for eksempel stortingspolitikerne firmabilordningen, en ordning de hadde hatt siden 1962. Daværende statsminister Jens Stoltenberg var en av dem som måtte kutte ut sin firmabil: «En Mini Cooper S med masse ekstra-ut-



Allerede i 2006, da Jens Stoltenberg var statsminister, droppet stortingspolitikerne firmabilordningen.

Antall firmabilbrukere øker, men lavere firmabilfordel

Ifølge SSB var det 80 091 personer som var registrert med fri bil (firmabil) i 2017 (siste tilgjengelige tall), noe som betyr en økning på 25 prosent fra 2011. Samtidig ser vi at gjennomsnittlig skattbar firmabilfordel går ned for andre året på rad, fra 78 600 i 2016 til 73 800 i 2017 (tallene inkluderer både brukere av personbiler og varebiler). Vi mener det er rimelig grunn til å anta at hovedårsaken til økningen i antall brukere med firmabil de siste årene ligger i at langt flere varebilbrukere skattlegges for bruk av bilen i jobben, etter at skattereglene for varebilbruker ble lagt om i 2016. Denne yrkesgruppen fikk da både gunstiger og langt mer fleksible firmabilordninger, og som gjennomsnittstallene på skattbar fordel også indikerer, har gjennomsnittlig skattbar fordel gått ned to år på rad, både i 2016 og i 2017.



Kilde: SSB.no

styr. Igjen var det VG som hadde detaljer å meske oss med: Soltak, stoff/skinninteriør, multifunksjons sportsratt i skinn med cruisekontroll, gulvmatter i velur, ekstra kraftig stereoanlegg, automatisk klimaanlegg, innvendig lyspakke og avkjølt hanskeroom – for å nevne noe», stod det å lese i Ukeavisen Ledelse av 16. juni 2006.

Kutt i frynsegodene

«Nå ryker firmabilen for stadig flere» kunne vi lese på E24.no 9. oktober 2009. Bakgrunnen var at en av tre i privat sektor hadde opplevd at de hadde mistet frynsegoder de siste to årene, trolig mye på grunn av finanskrisen. DNB og Yara er eksempler på to store firmaer som var relativt tidlig ute med å kutte i firmabilordningen for ca. ti år siden, mens Telenor kuttet i sin firmabilordning så sent som i 2017. Nå er det altså Orklas tur til å foreta kutt. Etter det vi erfarer skal Orkla ha hatt omtrent 500 firmabiler i den samlede bilparken sin i Norge, et tall som nå kuttes til ca. 200 firmabiler. I en kommentar om firmabilkuttet svarer kommunikasjonsdirektør Kari Westersund i Orkla:

«Orkla har besluttet å avvike firmabilordningen i sin nåværende form, og oppfatter at dette er i tråd med gjeldende trender. Vi ønsker å bidra til å redusere vårt CO₂-fotavtrykk, og når vi flytter inn i nytt hovedkontor i mars i år, vil det være begrenset med parkeringsmuligheter der. Vi vil derimot ha en stor sykkelparkering, og det nye hovedkontoret er sentralt plassert på Skøyen – med tog, buss og trikk i umiddelbar nærhet. Som følge av dette vil nok flere ansatte velge offentlig kommunikasjon fremfor bil. Selgere og andre som kjører mer enn 6000 km i tjeneste fordi de skal utføre arbeid som forutsetter bruk av bil, vil få beholde sin firmabil. Generelt kan vi si at de ansatte som ikke lenger vil få firmabil, vil motta en godtgjørelse på linje med kostnaden Orkla hadde for firmabil til den enkelte».

Firmabil og Samfunnsansvar

Legg ellers merke til at Orkla interessant nok bruker CO₂-fotavtrykk som en av årsakene til at man har gjort kutt i firmabilordningen. En av utfordringene med en ren firmabilordning sett ut fra et miljøhensyn, er at marginalkostnaden ved å bruke

firmabilen én ekstra kilometer privat er lik null, dermed er det intet økonomisk incentiv for å bruke for eksempel sykkel til jobb eller shopping fremfor å bruke firmabilen. Det er et interessant aspekt som vi ikke tidligere har sett i debatten rundt firmabilordninger, og således viser Orkla her samfunnsansvar både ved å kutte i firmabilordningen, og samtidig tilrettelegge for økt bruk av sykkel gjennom å tilby sykkelparkering.

Velger privatleasing

Samtidig vil vi ikke bli overrasket om tilgjengeligheten av privatleasing har vært en medvirkende årsak til at Orkla kutter i firmabilordningen. Trenden ved at stadig flere bilkjøpere velger privatleasing fortsetter nemlig.

Bare fra 3. kvartal 2017 til 3. kvartal 2018 økte tallet med 8,5 prosent, det i et bilmarked som gikk tilbake med fire prosent i samme periode (se egen sak om bilsalget). Gjennom privatleasing oppnår man i realiteten mange av de samme fordelene som med firmabil. Man slipper å oppta gjeld, slipper usikkerheten rundt bilens annenhåndsverdi, slipper å selge bilen

Enklere satser for bilgodtgjørelse

Fra og med 22. juni 2018 ble det en klar forenkling i Statens satser for bilgodtgjørelse ved at hovedsatsen ble satt til kr 3,90 pr. km. Inntil denne datoen fikk du kr 4,10 pr. km for kjøring opptil 10 000 km i året, 10 øre mer hvis du kjørte elbil. Det var en lavere bilsats på kr 3,45 pr. km for yrkeskjøring over 10 000 km årlig. Den nye satsen ble derfor et slags gjennomsnitt av de tidligere ulike satsene. Den skattefrie satsen ble satt til kr 3,50 pr. km. Altså ble det et skattbart overskudd på 40 øre pr. km.

Endringen kom som er resultat av en nemdavgjørelse, etter at staten og hovedsammenslutningene (LO Stat, Unio, YS Stat og Akademikerne) hadde forhandlet i flere måneder uten å bli enige om nye satser. De nye satsene gjaldt frem til 31. desember 2018. For 2019 er satsen økt til kr

4,03 pr. km uavhengig av kjørelengde, slik at det altså blir et skattbart overskudd på 53 øre pr. km.

Et av stridstemaene i forhandlingene mellom de nevnte partene skal ha vært hvilken beregningsmetode som skal benyttes for beregning av bilkostnader. Kort fortalt har staten tradisjonelt hevdet at du kun skal godtgjøres for «merutgifter ved bruk av egen bil», og følgelig kun de variable kostnadene ved å bruke en bil du allerede eier i jobb. Motparten har ment at man skal legge til grunn både faste og variable kostnader. Tvisten har da gått på hvor stor andel av de faste kostnadene som har et variabelt element i seg (avskrivninger og forsikring). Staten endret sitt syn på kostnadene ved denne gang også å inkludere 60 prosent av forsikringene og avskrivning (faste kostnader). I

beregningene er det ellers benyttet kostnader for en «antatt gjennomsnittsbil», her representert med en dieselbil med listepriis på 400 000 kroner, med årlig kjørelengde på 12 500 km.

Til sammenligning viste beregninger fra Norges største biladministrasjons-selskap at snittsprisen på firmabilen til Ola Firmabilist i 2016 var på 486 000 kroner. Vi mener det er rimelig god grunn til å anta at firmabiler i gjennomsnitt er noe dyrere enn en typisk privatbil, slik at snittsprisen som ble benyttet i beregning av bilkostnader i forhandlingene som ble nevnt overfor, er rimelig representative.

Du får for øvrig én krone ekstra pr. km ved kjøring på skogs- og anleggs-vei, med tung bagasje, og for hver passasjer du har med i bilen.

Type bilgodtgjørelse	Statens satser 2019	Trekkpliktig del/overskudd
	kr pr. km	kr pr. km
Bilgodtgjørelse egen bil (gjelder også elbil og i utlandet)	4,03	0,53
Skattefri sats	3,50	
Tillegg for kjøring på skogs- og anleggsvei	1,00	
Tillegg kjøring med tilhenger eller frakt av tungt utstyr og materiell i bilen	1,00	
Tillegg pr. passasjer	1,00	

Skatteregler firmabil 2019

Prosentligning

Bruker du firmabil som eies eller leas av din arbeidsgiver, regnes fordelene som lønnsinntekt og du må betale skatt av denne. I 2019 kalkuleres denne fordelene ut fra en aldersgradert prosentligningsmodell. Du blir skattlagt for 30 prosent av bilens listepriis opp til 308 500 kroner (303 900 i 2018), og 20 prosent av bilens listepriis over 308 500 kroner. Dersom du disponerer firmabil bare deler av året, for eksempel ved at du går inn på en firmabilordning 1. august, skal det skje en forholdsmessig fordeling av firmabilfordelen ut fra antall hele og påbegynte måneder du disponerer bilen.

Rabatt for kjørelengde

Hvis bilen brukes mer enn 40 000 km i året i yrket, får du 25 prosent rabatt, slik at firmabilfordelen beregnes ut fra 75 prosent av opprinnelig listepriis som ny. Slik kjøring må dokumenteres gjennom bruk av elektronisk kjørebok.

Rabatt for alder

Hvis bilen er eldre enn tre år ved starten av året, får du også 25 prosent rabatt, slik at firmabilfordelen beregnes ut fra 75 prosent av opprinnelig listepriis som ny. Det gjelder da biler som er registrert i 2015 for skatteåret 2019.

Ved en kombinasjon av både høy kjørelengde og biler eldre enn tre år,

verdsettes bilen til 56,25 prosent av opprinnelig listepriis som ny.

Rabatt for elbiler

Har du elbil som firmabil, får du 40 prosent rabatt på listepriisen, slik at firmabilfordelen beregnes ut fra 60 prosent av opprinnelig listepriis som ny. Elbiler som er eldre enn tre år, får et ekstra fradrag slik at fordelene skal beregnes ut fra 45 prosent av opprinnelig listepriis som ny, men du får ingen ekstra rabatt hvis du kjører over 40 000 km i året med elbil.

For yrkesbiler gjelder egne regler – les mer om dette på Skatteetaten.no

selv, og får veldig forutsigbare bil-utgifter.

Det siste gjør det relativt enkelt å beregne lønnsomheten kontra det å ha firmabil. Husk at selv om mange av de store firmaene har kuttet ut firmabilordningen, så er det veldig mange nordmenn som sitter «på begge sider av bordet», ved at de er deleiere i bedriften de jobber i, og derfor kan være

med å bestemme om de skal ta ut bilgodtgjørelse eller velge firmabil. Samtidig er det slik at privatleasing har blitt relativt sett enda gunstigere i 2019, gjennom at alternativet, som er å oppta billån, har blitt litt dyrere etter skatt, når verdien av rentefradraget på Skattemeldingen har gått ned fra 23 prosent i 2018 til 22 prosent i 2019.

Det er også verdt å merke seg at leasing ble gunstigere i 2018 fordi leasing-selskapene ikke lenger behøvde å fakturere årsavgift med tillegg av merverdiavgift, ettersom forsikrings-selskapene overtok ansvaret med å fakturere trafikkforsikringsavgift, som ikke skal tillegges merverdiavgift.

BILSALG 2017/2018:

Leaser hybridbil, eier elbil

Nordmenn leaser gjerne en hybridbil, men velge å eie elbil, viser en undersøkelse som SSB har gjort av det norske personbilsalget i 2017. Ifølge SSB.no var hele 38 prosent av de nye personbilene solgt i 2017 registrert på et leasing- eller utleieselskap, mot tilsvarende bare 24 prosent tilbake i 2008.

Samtidig var det store forskjeller mellom de ulike drivlinjene (bensin/diesel/elbiler/ladbare hybridbiler/hybridbiler). Mens hele 49 prosent av førstegangsregistrerte hybridbiler i 2017 var registrert på et leasing- eller utleieselskap, var andelen bare 14 prosent for elbiler det samme året. Dette sammenfaller for øvrig helt med våre interne undersøkelser som vi har gjort av bilsalget i 2018, hvor da spesielt leasing-trenden for hybridbiler ser ut til å fortsette.

Det finnes riktignok ikke løpende tilgjengelig offentlige tall over leasingandeler pr. drivlinje, slik som SSB.no har undersøkt, men ved å se på næringsandelen får man en veldig god indikasjon, fordi alle leasingbiler blir registrert på et leasingselskap (=næringssalg). Mens næringsandelen på ladbare hybridbiler lå på 66 prosent i 2017, økte andelen til 75 prosent i

2018, ifølge tall fra Opplysningsrådet for Veitrafikken. For ikke-ladbare hybridbiler var trenden enda tydeligere, her var næringsandelen for alle biler solgt i 2017 på 50 prosent, mens den økte til 65 prosent i 2018.

Samtidig viser tall fra Finansieringsselskapenes Forening at det ble satt ny rekord i leasingsalget i 3. kvartal 2018 isolert, hvor 41,5 prosent av personbilsalget ble solgt på leasing (leiebiler kommer i tillegg).

Nedgang i bilsalget

147 929 personbiler ble registrert i 2018, noe som var en nedgang på 6,8 prosent fra 2017.

Elbiler øker sterkt

Kombinasjonen av flere nye elbiler på markedet med økt rekkevidde og fortsatt svært gunstige rammebetingelser fra staten, gjorde at salget av elbiler steg med hele 40 prosent i 2018. 46 092 nye elbiler ble fasiten da nyttårsrakettene ble smelt av, noe som innebærer en 40 prosent økning fra 2017.

Ladbare hybridbiler svakt ned

Salget av ladbare hybridbiler gikk tilbake med 9,2 prosent, noe som sannsynligvis skyldes at flere aktører fikk en stans i leveranse fra fabrikk i 2. halvår i forbindelse med innføring av ny europeisk WLTP testmetode for

utslipp. Ser man isolert på 1. halvår, økte salget faktisk med hele 26 prosent, slik at nedgangen i 2. halvår ble på så mye som 35 prosent.

Dieselsalget fortsetter fallet

For dieselmotordrevne biler gikk salget i motsatt retning av elbilsalget i 2018, 26 253 dieselmotordrevne biler ble registrert, en nedgang på 28 prosent fra 2017, og dieselandelen var på 18 prosent.

Firmabilandel litt opp

Firmabilandelen (dvs. næringsandelen) av personbilsalget gikk litt opp og endte på 54,1 prosent i 2018, mot 52,3 prosent i 2017. Hovedårsaken til den sterke veksten er sannsynligvis at tallet også inkluderer biler som blir finansiert på privatleasing, noe som har vært sterkt økende de siste årene.

Redusert CO₂-utslipp

Gjennomsnittlig CO₂-utslipp for alle solgte personbiler endte på 74 g/km i 2018, en reduksjon fra 82 g/km i 2017.

4WD øker svakt

41,7 prosent av alle nye personbiler som ble solgt i 2018 hadde drift på alle fire hjul, en liten økning fra 41,2 prosent i 2017.

Bilbransjen velger firmabil

Bilbransjen er en av bransjene hvor firmabil fortsatt i stor grad er et vanlig frynsegode. Det er sannsynligvis fordi det spesielt for bilforhandlere er mest praktisk og hensiktsmessig at de ansatte har firmabil, ettersom de uansett må ha demonstrasjonsbiler til utlån til sine kunder. En eventuell alternativ ordning med

fast bilgodtgjørelse vil i realiteten bety doble bilkostnader.

Det finnes ingen offisielle tall for hvor mange i bilbransjen som har firmabil, men ut fra en kort spørreunde hos Møller Mobility Group og Bertel O. Steen, samt min egen organisasjon Motor Gruppen, får vi bekreftet at firmabilordning er svært vanlig, spesielt ute i forhandlerapparatet.

– Vi har ca. 700 rene firmabiler i konsernet vårt, bekrefter informasjonsdirektør Paul Hegna i Møller Mobility Group. Av disse utgjør ca. 450 biler som brukes som en kombinasjon av firmabiler og demonstrasjonsbiler i Møller Bil, som er den egeneide detaljvirksomheten (representerer ca. 55 prosent av bilomsetningen deres).

Rune har firmabil



Rune Nilsen jobber som salgskonsulent hos Motor Forum Oslo, en bedrift som har totalt 11 firmabiler, og som inngår i Motor Gruppen. De ansatte skattlegges ut fra en bilpoolordning hvor snittprisen på firmabilene ligger på 340 000 kroner. Med en marginalsatt på firmabilen på 43,4 prosent koster firmabilen ham 3575 kroner i firmabilskatt hver måned i 2019. Rune er stort sett fornøyd med å ha firmabil, selv om det

er en utfordring at han aldri helt vet hvilken bil han kan bruke hjem om ettermiddagen eller i helgene.

En dag kan det være en Mitsubishi Outlander PHEV som er ledig, en annen dag en Renault Clio, en tredje dag en Dacia Duster. Med en gammel familiegård på Helgelandskysten, og et aktivt fritidsliv med skiturer og gåturer i skog og mark, brukes firmabilen aktivt privat. – Samtidig

blir det gjerne slik at når kona skal ut å handle, så brukes firmabilen fremfor en privatbil som hun normalt disponerer, sier Rune. Ikke så overraskende det når marginalkostnaden ved bruk av en firmabil på private turer tross alt er lik null. Nilsen anslår privat kjørelengde til 25 000 km i året, men har tilnærmet ingen yrkeskjøring selv, utover det kunder bruker bilen(e).



Elbil er stort sett gunstig som firmabil

Med 40 prosent reduksjon i listeprisen, er det gunstig å ha elbil som firmabil, spesielt om man velger elbil i den dyreste enden av prisskalaen.

Har du eksempelvis en elbil til 800 000 kroner som firmabil, koster den deg 4588 i ekstra skatt (ut fra 43,4 prosent marginalsatt) pr. måned. En Renault ZOE til 259 900 kroner koster deg til sammenligning 1691 kroner i månedlig firmabilskatt (med 43,4 prosent marginalsatt). Samtidig innebærer en ny avklaring at du ikke skal skattlegges for å ha firmabetalt hjemmelader. Glem heller ikke at du kan få refundert privat hjemmelading av din arbeidsgiver skattefritt. Det er imidlertid ingen automatikk i at det alltid er gunstig å velge ren firmabil sammenlignet med bilgodtgjørelse. Vi anbefaler alltid å gjøre en konkret vurdering i hvert enkelt tilfelle.

Skattefri hjemmelader

Vurderer du å bytte fra fossilbil til elbil, blir lading raskt et tema. Hva slags løsning skal du velge? Mens noen elbilbrukere nok vil kunne greie seg med lading på jobb eller bruk av en offentlig lade-stasjon, vil brorparten sannsynligvis sverge til hjemmelading. I elbilens tid-

lige fase har nok de aller fleste valgt å lade elbilen hjemme på en vanlig schuko-stikkontakt, enten i egen garasje eller i et fellesanlegg. Stadig flere anbefaler dog å bruke en godkjent hjemmelader som gir både raskere og sikrere lading. Ikke minst fraråder Direktoretat for samfunnssikkerhet lading av elbil på vanlig schuko-stikkontakt.

Raskere hjemmelading blir også viktigere ettersom elbilene stadig får større batterier. En ferdig montert godkjent hjemmelader koster gjerne fra 15 000 til 18 000 kroner ferdig montert. De fleste bilforhandlere har etablert et samarbeid med elektromontører og

selger hjemmeladere på linje med annet ekstrapstyr til bilen.

Ifølge Skatte-abc 2018/2019 inngår ikke kostnader som arbeidsgiver har til installasjon av hjemmelader hos skattyter i standardtillegget.

Dette betyr at det heller ikke skal tillegges bilens listepris som annet ekstrapstyr.

En ny uttalelse fra Skattebetalerforeningen av 22. januar 2019 taler for at slikt utstyr ikke er skattepliktig for skattyter:

Firmabilskatt pr. mnd. i 2019 (elbil)

Tabellen nedenfor viser hva en elbil koster deg i form av økt skatt pr. måned i 2019. Tabellen bygger på noen enkle forutsetninger som trolig svært mange firmabilbrukere oppfyller; a) Yrkeskjøring under 40 000 km årlig b) Elbil nyere enn fire år

Bilens listepris	Skatt pr. mnd. 34,4 %	Skatt pr. mnd. 43,4 %	Skatt pr. mnd. 46,4 %
200 000	1 032	1 302	1 392
300 000	1 548	1 953	2 088
400 000	2 064	2 604	2 784
500 000	2 580	3 255	3 480
600 000	2 948	3 720	3 977
700 000	3 292	4 154	4 441
800 000	3 636	4 588	4 905
900 000	3 980	5 022	5 369
1 000 000	4 324	5 456	5 833
1 100 000	4 668	5 890	6 297
1 200 000	5 012	6 324	6 761
1 300 000	5 356	6 758	7 225
1 400 000	5 700	7 192	7 689

«Etter Skattebetalerforeningens vurdering foreligger det ikke skatteplikt på hjemmelader til elbil montert for bruk av elbil som firmabil, ettersom dette blir å anse som en erstatning for drivstoff (bensin/diesel) til en vanlig fossilbil, og at det er en forutsetning for å drifte elbilen, og så lenge hjemmeladeren kun benyttes til lading av firma-elbilen. Hvis derimot hjemmeladeren også benyttes til lading av en annen privat elbil, må det gjøres en skjønnsmessig vurdering av bruken, slik at det oppstår en skatteplikt (som en naturalytelse) på den andelen som hjemmeladeren benyttes til å lade den private elbilen.»

Private strømutfgifter

Når du har elbil som firmabil, har du også rett til å få refundert private strømutfgifter, noe blant annet min egen arbeidsgiver har tilrettelagt for i flere år. Dette kan gjøres ved en tallmessig oppstilling av sannsynliggjøring av faktiske kostnader ved privat lading. Enklest er det å ha en egen strømmåler på hjemmeladeren og bruke snittpriser for strømforbruk og nettleie som grunnlag for beregning av refusjonsbeløp. Eventuelt må dette sannsynliggjøres ved å beregne antatt strømforbruk ut fra årlig kjørelengde samt strøm- og nettleiekostnader.

Jobblading

Samtidig bør arbeidsgiver tilrettelegge for lading på arbeidsplassen, noe som gjør at elbil blir et langt mer reelt alternativ for stadig flere ansatte. Velger man en såkalt intelligent ladeløsning, kan ansatte med private elbiler/ladbare hybridbiler også lade bilen på den samme ladestasjonen, og de kan belastes for strømforbruk individuelt uten bruk av ressurser

hos arbeidsgiver. Dette er en løsning som artikkelforfatteren har god erfaring med fra egen arbeidsgiver.

Strøm=billig drivstoff

I mai 2018 kunne Nettavisen melde om rekordhøye drivstoffpriser i Norge, og at bare to land i verden har høyere drivstoffpriser. Selv om også strømprisene har økt mye, så blir «drivstoffregningen» for elbiler uansett bare en brøkdel av prisen sammenlignet med fossilbiler, med mindre man kun bruker private ladestasjoner à la Fortums Charge-and-Drive. Ifølge tall fra SSB.no var gjennomsnittlig strømpris i 3. kvartal 2018 på kr 1,23 pr. kwh (inklusive nettleie og avgifter). Med et beregnet strømforbruk på en Renault ZOE på 1,33 kwh/10 km, blir strømkostnaden kun kr 1,64 pr. 10 km. Til sammenligning blir bensinkostnaden for en Renault Clio med gjennomsnittlig forbruk på 0,46 l/10 km – og med bensinpris 15,84 pr. liter (snitt for desember 2018 ifølge (https://no.globalpetrolprices.com/Norway/gasoline_prices/) på kr 7,29 pr. 10 km.

Bompenger

Selv om det blir innført bompenger for elbiler i flere byer fremover, er elbilister garantert å betale maksimalt 50 prosent av satsen for fossilbiler, og dermed fortsetter «bompengefesten» for elbilene. Når vi i tillegg tar hensyn til at elbiler har null trafikkforsikringsavgift og fortsatt gratis parkering i mange byer, kan landets stadig voksende hærskare av elbilister fortsette å «le hele veien til banken» i 2019.

Forsikringspremien for elbiler har generelt også vært gunstig, ettersom teorien har vært at elbilene kjører langsommere og mer forsiktig, og brukes mest på korte strekninger og i tettbygde strøk. Nå melder imidlertid forsikringsselskapene at elbiler bulker stadig mer. Vi ser at skadefrekvensen er litt høyere på elbiler enn den er på biler med fossile motorer. Årsaken til dette er nok at elbiler har et kraftig dreiemoment og svært rask akselerasjon, og dette overføres direkte når du trækker på gasspedalen», sa Vidar Bustad som er leder ettermarked i IF til ABC Nyheter i september 2018.

Verditap/leasing

Mens det er enkelt å beregne driftsutgifter på en elbil, er det årlige verditapet mer usikkert, og det finnes ingen offentlig tilgjengelige tall for verditap på elbiler. I elbilens tidlige fase dannet det seg en oppfatning om at elbilene hadde et høyt verditap grunnet usikkerhet rundt batteriene. Eksempelvis kunne vi den 29. januar 2015 lese på VG.no at «Elbiler faller mest i pris». Her var konklusjonen at mens en Nissan Qashqai «bare» mistet omtrent 36 prosent i verdi på tre år, så var verdifallet på en Nissan Leaf 55 prosent. Våre interne analyser viser at dette har endret seg mye de siste par årene, ikke minst som følge av at elbilene har fått vesentlig lengre rekkevidde, og derfor har blitt et reelt alternativ for langt flere norske bileiere. I 2018 ble dessuten omregistreringsavgift på elbiler fjernet, noe som helt klart har en positiv effekt for verditapet på bilen. Den eneste sikre måten å beregne verditap på er fortsatt å bruke leasing. Da kjøper man ikke bilen selv og slipper usikkerheten rundt bilens



KONTOR TIL LEIE

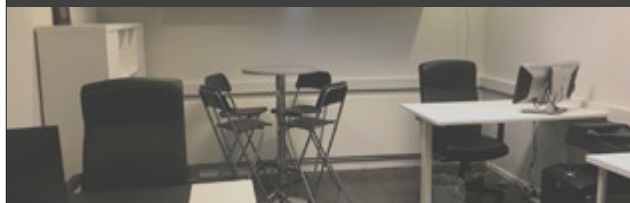
VI VIL HA EN REGNSKAPSFØRER I HUSET

Om oss: Eventbyrået Trond & Trond AS disponerer kontorer, og ønsker å leie ut et kontor til noen som også kan overta jobben med å være vår regnskapsfører. Vi er hyggelige, omgjengelige typer som alltid har kaffe på kanna.

Beliggenhet: Sentralt bak slottet i Oslo. Underetasje, men kontoret dere leier har et stort takvindu som slipper inn rikelig med dagslys.

Adkomst: Leie av p.plass kan diskuteres. Flere muligheter hva ang. offentlig transport: Trikk (11, 17, 18, 19), Buss 21. Nationaltheatret (T-Bane, Tog) 10 min. gange.

Adresse: Oscars gate 30, 0352 Oslo
P.rom: 18 m2
Husleie: Kr. 14.000,- + fellesutgifter
Fellesutg: Kr. 1.000,- (inkl: strøm, internett, kopirekvisita, vaktmester)
Kontakt: Epost: lars@trondogtrond.no, Tlf: +47 95 20 04 22



verditap, får forutsigbare månedlige beløp som inkluderer renter og avskrivning, noe som forenkler budsjettering/sammenligning av firmabil og bilgodtgjørelse. Eventuelle skader vil påvirke totalkostnaden, også ved leasing.

Erfaringen så langt er imidlertid at relativt få forbrukere velger leasing av elbiler (se egen sak om bilsalget i 2018). Dette kan skyldes at kjøperne har mindre teknologifrykt ved kjøp av elbiler. Det kan også skyldes at leasing av elbiler er klart dyrere enn fossilbiler, spesielt om man sammenligner med ladbare hybridbiler. Dette bekreftes i en prissammenligning på privatleasing som VG.no hadde i november 2018 av de ti mest solgte personbilmodellene i 2018. Her var fire elbiler representert – Nissan Leaf, Volkswagen eGolf, BMW i3 og Renault ZOE. Snittprisen på disse fire bilene lå på 315 370 kroner (ifølge våre beregninger), mens gjennomsnittlig månedlig totalpris (tatt hensyn til månedsleie, startleie og etableringsgebyr) lå på 4677 kroner eller 1,48 % av gjennomsnittlig bilpris (to av bilene hadde 15 000 km årlig kjørelengde, to hadde 10 000 km årlig kjørelengde, og to av bilene var inklusive service).

Til sammenligning var to ladbare hybridbiler med i undersøkelsen, nemlig Volvo XC60 T8 og Mitsubishi Outlander PHEV Instyle+. Snittprisen på disse to bilene lå på 664 900 kroner (ifølge våre beregninger), mens gjennomsnittlig månedlig totalpris

(tatt hensyn til månedsleie, startleie og etableringsgebyr) lå på 7290 kroner (på Outlander var det inklusive service), eller 1,10 % av snitt bilpris.

Tesla var for øvrig ikke med i prissammenligningen ettersom Tesla Norge ikke tilbyr leasing direkte selv.

Hovedårsaken til denne prisforskjellen er at mens ladbare hybridbiler har en stor avgiftsfordel på leasing, ved at bilen har lav engangsavgift og tilsvarende høy momsfordel (leasingselskapet har fradrag for merverdiavgiften, sum merverdiavgiften på leasingleien blir langt lavere), har elbiler ingen spesielle avgiftsfordeler på leasing. Samtidig må tilføyes at det er en risiko på elbiler for at leasingleien blir tillagt merverdiavgift fra 1. januar 2021, fordi det midlertidige ESA-avgiftsfritaket som Norge nyter godt av i dag, utløper 31. desember 2020.

Flest velger billån

Ifølge våre undersøkelser er vanlig billån den aller mest foretrukne finansieringsformen for elbiler, og ca. 40 prosent av alle elbiler registrert i 2018 er finansiert på denne måten.

Finansselskapene tilbyr billån med løpetid på opptil ti år, og det er mulig å få opptil 100 % finansiering. Til forskjell fra privatleasing er det viktig å huske på at du får fradrag for renteutgifter og gebyrer på skattemeldingen, og at verdien av fradraget i 2019 er 22 prosent, en liten reduksjon fra 23 prosent i 2018. Med et billån over eksempelvis ti år blir gjerne måneds-

beløpet lavere enn leasingprisen, men har du mulighet, så er det gjerne smart å nedbetale bilen raskere, slik at du ikke risikerer å sitte igjen med gjeld på bilen den dagen du skal selge den. Dette gjelder spesielt om du ikke betalte noe kontant ved kjøp av bilen.

Bilgodtgjørelse

Elbilister fikk inntil sommeren 2018 10 øre ekstra i form av statens satser ved bruk av egen bil i jobben, men fra 26. juni 2018 ble disse likestilt med andre bilbrukere. Satsen er nå kr 4,03 pr. km, uavhengig av årlig kjørelengde (se egen sak om bilgodtgjørelse). Ifølge tidligere undersøkelser er slik kilometerbasert kjøregodtgjørelse etter statens satser det mest vanlige, men ordninger med fast bilgodtgjørelse synes å bli stadig mer populære. Slike ordninger kan bestå av enten et fast månedlig beløp, en fast godtgjørelse pr. kjørte kilometer, eller en kombinasjon av disse. Noen firmaer velger også utelukkende å gi et rent lønnstillegg ved overgang fra firmabilordning.

Mottar du en fast kjøregodtgjørelse, vil de fleste arbeidsgivere kreve at du leverer månedlig kjørebok, for så å splitte opp kjøregodtgjørelsen i en trekkfri del og en trekkpliktig del. Enkelte arbeidsgivere vil helst unngå dette ansvaret, og for å få skattemessig fradrag for yrkeskjøringen holder det at du som bilbruker i selvangivelsen legger med en kjørebok som viser total yrkeskjøring gjennom året.

Bygg din bedrift med gode medarbeidere.

Som spesialisten innen økonomi og regnskap gir vi deg verdiskapning gjennom gode medarbeidere. Se mer på bjorgfjell.no



BJØRG FJELL
Rekruttering

Eksempel – Elin Elbilist

Elin Elbilist har fått tilbud om ny jobb og får tilbud om bilordning med totalramme på 70 000 kroner i året. Elin kan da velge mellom ren firmabil og fast bilgodtgjørelse. Hun bestemmer seg for en Renault ZOE elbil med listepris på 273 500. Elin vil få en lønnsinntekt i den nye jobben på 640 000 kroner.

Velger Elin bort firmabil, får hun 2800 kroner i fast månedlig kjøregodtgjørelse, med tillegg av statens satser.

Elin får en samlet bilgodtgjørelse på 62 850 kroner i året med 7500 km årlig yrkeskjøring

Forutsetninger:

- Renault ZOE med listepris 273 500 (inkl. v/h og metallic)
- Leieperiode tre år/45 000 km
- Leiepriser ifølge VG.no sin prisundersøkelse (se ovenfor)
- Årlig kjørelengde 15 000 km, herav 7500 km privatkjøring og 7500 km yrkeskjøring
- Elin Elbilist får statens satser for yrkeskjøring i tillegg til fast må-

BILGODTGJØRELSE				
Fast godtgjørelse		Pr md.	2 800	33 600 (årlig)
Variabel godtgjørelse:				
☒ Statens satser		☐ Egen sats pr km		
Egen variabel		sats pr km	0,00	30 225 (årlig)
Sum årlig bilgodtgjørelse				63 825
FIRMABIL: Arbeidsgivers utgifter		Firmabil/sjålon	Egenleid bil	
Årlig leasingutgifter		48 731	Bilgodtgjørelse	63 825
Årlig driftsutgifter		12 654		
Arbeidsgiveravgift		6 941	Arbeidsgiveravgift	5 298
Totale utgifter (før skatt)		68 326	Totale utgifter	69 123
FIRMABIL: Ansattes utgifter		Sjålon	Egenleid bil	
Bilens skattemessige listepris (justert)		164 100	Bilgodtgjørelse	63 825
30% av første (opptil) 308.500		49 230	Skatt overskudd (43,4%)	16 308
20% av overstigende		0	Årlig leasing	48 731
Årlig skattbar fordel:		49 230	Årlig driftsutgifter	12 654
Ekstra skatt (43,4%)		21 366	Netto bilutgifter	13 867

Utdrag fra Firmabilkalkulator laget av Jan Traaseth.

nedlig kjøregodtgjørelse på 2850 kroner

- Strømforbruk beregnet til 1,33 kwh./10 km, strømpris kr 1,25 pr. kwh.
- Forsikring er ut fra Enter Forsikring – 15 000 km årlig/70 % bonus. Bosted Vestlandet.
- Servicepriser innhentet fra Motor Forum
- Diverse utgifter vedlikehold er satt til 3000 kroner årlig

Konklusjon

Etter fradrag for skatt på overskudd på bilgodtgjørelsen, driftsutgifter og leasingutgifter, sitter Elin igjen med netto bilutgifter på 13 867 kroner i

året, mens firmabilskatten på Renault ZOE'n vil utgjøre 21 366 kroner. Dette innebærer en årlig besparelse på 7499 kroner ved å velge bilgodtgjørelse fremfor firmabil. Over leieperioden på tre år blir besparelsen hele 22 497 kroner. På den annen side må Elin Elbilist beregne en risikopremie for mulig unormal slitasje og egenandeler og tap av bonus ved skader i privat kjøring (egenandeler eller utbedring av skader pådratt i yrkeskjøring kan dekkes av arbeidsgiver, jf. Skatte-ABC 2.2.4.). Endelig er det verdt å nevne en mulig økning i leasingleien hvis momsfritaket blir fjernet, eventuelt hvis det skulle bli renteøkninger.

Firmabil eller egenleid elbil?

Har arbeidsgiveren din en bilordning med tilbud om valg av både firmabil og bilgodtgjørelse, er det vår erfaring at du kan spare tusener av kroner i året på å velge den gunstigste ordningen.

Det endelige svaret vil alltid avhenge av a) ditt kjøremønster b) valgt biltype c) Hvilken alternativ kompensasjon du får hvis du ikke velger firmabil – fast/variabel bilgodtgjørelse/

billønn. Ikke alle firmabilbrukere får noen form for kompensasjon, som for eksempel bilselgere, noe som selvsagt taler positivt for at det å ha firmabil blir et gunstig alternativ, men med mindre du er av typen «Sofa-Ola» som trives best i sofaen foran TVen, og heller ikke har noen hytte som du bruker bilen til i helgene.

Bilutgiftene vil i utgangspunktet være de samme uavhengig av valgt bilordning, men erfaringsmessig blir man

mer bevisst på kostnader når man må betale ut av egen lomme, enn når arbeidsgiver betaler. Det kan for eksempel gjelde vask og vedlikehold av bilen. Velger du egenleid (privatleasing) elbil, anbefaler vi alltid at du tar like godt vare på bilen som om du skulle eie den, noe som betyr jevnlig vask og stell, samt å utbedre eventuelle skader underveis i leieperioden. Da unngår du å måtte betale for unormal slitasje når leasingbilen skal innleveres.

Skattemeldingen

– slik unngår du tilleggsskatt

Er du i tvil om en inntekt er skattepliktig eller om du har rett til å gjøre et fradrag? Informer om det i skattemeldingen og gi nødvendige tilleggsopplysninger. Da unngår du tilleggsskatt.



Rådgiver skatt,
Paal Braanaas,
Revisorforeningen

Selv om skattemeldingen er ferdig utfylt, er det du selv som er ansvarlig for at skattemyndighetene mottar riktige og fullstendige opplysninger. Du er pålagt en opplysningsplikt og skal opptre aktsomt og lojalt slik at skatteplikten i rett tid blir klarlagt og oppfylt. Finner du feil, har du plikt til å varsle skattemyndighetene om disse.

Ikke lenger et eget merknadsfelt

Frem til skattemeldingen for 2017 var det for personlige skattytere et merknadsfelt for tilleggsopplysninger. Selv om dette er blitt fjernet, har ikke plikten til å gi opplysninger blitt endret. Personlige skattytere og selskaper må nå gi disse opplysningene i egne vedlegg.

Hvert år for seg

Husk også at du må gi opplysninger knyttet til hvert aktuelle inntektsår. Det holder ikke at du har gitt opplysningene i tidligere års skattemeldinger.

Hvis du først etter å ha levert skattemeldingen blir klar over at du skulle ha gitt nærmere opplysninger om et forhold, må du ettersende dette så fort som mulig. Hvis du først blir tilskrevet av skattekontoret angående et forhold, er det i forhold til tilleggsskatt for sent om du først nå i tilsvaret gir opplysninger. Det vil også kunne være for sent hvis opplysningene du nå sender inn er utledet av konkrete kontrolltiltak du har blitt kjent med.

Det er nå (fra inntektsåret 2016) slik at du egenfastsetter og kan sende ny skattemelding eller endre enkeltposter. Det

kan du gjøre i tre år etter leveringsfristen. Dette må på samme måte også gjøres før skattekontoret tar kontakt om du skal unngå tilleggsskatt.

Tilleggsskatt ved manglende opplysninger

Oppfyller du ikke opplysningsplikten, straffes du med tilleggsskatt. Ved tvil er det skattekontoret som må bevise at du har gitt uriktige eller ufullstendige opplysninger eller at du har unnlatt å gi pliktige opplysninger. Videre må de bevise at disse opplysningene har ført til eller kunne ha ført til for lav skatt.

Opplysningsplikten gjelder de faktiske forholdene. Selger du din bolig og opplyser om at du har bodd der i over ett år, når det ikke er tilfelle, har du gitt uriktige opplysninger.

Hvis du i en komplisert sak gir enkelte riktige opplysninger, men holder tilbake andre relevante opplysninger, vil du ha gitt ufullstendige opplysninger. I begge disse tilfellene vil det kunne ilegges tilleggsskatt.

Du plikter ikke å gi opplysninger om aktuelle lovbestemmelser eller din forståelse av disse.

En objektiv vurdering

Om du har gitt uriktige eller ufullstendige opplysninger, må vurderes objektivt. Det holder altså ikke at du selv har vurdert opplysningene til ikke å være relevante. Har du misforstått skattereglene og derfor unnlatt å gi opplysninger, vil du ha gitt uriktige eller ufullstendige opplysninger. Selger

selskapet ditt en aksjepost i et selskap notert på Oslo børs, kan det være at selskapet er skattemessig hjemmehørende i lavskatteland utenfor EØS og derfor utenfor fritaksmetoden. Behandler du dette som en gevinst i fritaksmetoden uten å gi nærmere opplysninger, har du gitt uriktige eller ufullstendige opplysninger.

Hvis du derimot har gitt opplysninger slik at skattekontoret blir klar over den aktuelle problemstillingen, vil du ha oppfylt opplysningsplikten. Du bør spørre deg selv om den aktuelle problemstillingen rimelig klart fremkommer og om du har fått med alle relevante forhold. Er du i tvil – gi ytterligere opplysninger.

Satser

Tilleggsskatten er 20 prosent av den skattemessige fordel. For grove tilfeller kan det gis skjerpet tilleggsskatt på 20 eller 40 prosent i tillegg til den ordinære satsen.

Det skal ikke ilegges tilleggsskatt hvis skattyters forhold må anses som unnskyldelig. Ved vurderingen vil personlige forutsetninger, alder, erfaring med økonomiske forhold mv., tillegges vekt. Tilleggsskatt skal heller ikke fastsettes når de uriktige eller ufullstendige opplysningene skyldes åpenbare regne- eller skrivefeil eller der den skattepliktige frivillig retter eller utfyller opplysninger eller der tilleggsskatten vil bli under 1 000 kroner.

Gunstige regler for opsjoner i oppstartsselskaper

Med virkning for 2018 er det innført gunstige regler for beskatning av aksjeopsjoner i oppstartsselskaper. Fordelen beskattes fortsatt som lønnsinntekt for den ansatte, men beskatningen utsettes til tidspunktet for realisasjon av de underliggende aksjene.



Rådgiver skatt,
Paal Braanaas,
Revisorforeningen

En aksjeopsjon er en rett, men ikke en plikt til å kjøpe aksjer. Opsjonene utenfor arbeidsforhold beskattes ved realisasjon av opsjonen (salg av opsjonen eller innløsning til aksjer) som kapitalinntekt med 22 % (2019), men slik at gevinsten multipliseres med 1,44. Gevinsten er vederlaget som er mottatt ved realisasjonen av opsjonen minus det som er betalt for opsjonen (premien) og det som er betalt for aksjen. Har du betalt 10 kroner for retten til å kjøpe en aksje til 100 kroner vil gevinsten blir 40 dersom du innløser opsjonen og aksjen på det tidspunktet har en omsetningsverdi på 150 kroner.

Hovedregelen for opsjoner i arbeidsforhold er beskatning av fordelen som lønnsinntekt, men da allerede ved erverv av de underliggende aksjene.

Ved opsjoner i oppstartsselskaper beskattes fordelen den ansatte får også som lønnsinntekt, men først ved realisasjon av de underliggende aksjene.

Arbeidsgiver beregner opsjonsfordelen på det tidspunkt opsjonen innløses til aksjer, men innberetter fordelen og betaler arbeidsgiveravgift først når aksjene realiseres. Aksjens omsetningsverdi lagt til grunn ved innløsning av opsjonen, blir den ansattes inngangsverdi på aksjen. Eventuell senere gevinst (multiplisert med 1,44) på aksjen skattlegges som kapitalinntekt med 22 %. Ordningen har dermed først og fremst en positiv likviditetsmessig effekt for den ansatte og oppstartsselskapet.

Det skal innledningsvis nevnes at det med virkning fra 1. juli 2017 ble innført en gunstig bestemmelse for aksjeinnskudd i oppstartsselskaper, men denne gjelder ikke ansatte.

Vilkår knyttet til den ansatte

Ordningen gjelder kun ansatte som tiltrer oppstartsselskapet etter 1. januar 2018. Ansatte før dette tidspunktet faller altså utenfor.

Ordningen forutsetter videre at den ansatte har en arbeidstid på minst 25 timer pr. uke beregnet på årsbasis.

Et ytterligere vilkår er at den ansatte eller den ansatte sammen med nærstående ikke eier eller kontrollerer mer enn fem prosent av aksjene eller stemmene i tildelingsåret eller i de to foregående årene.

Opsjonene den ansatte får i oppstartsselskapet må i tillegg innløses til aksjer tidligst tre år og senest ti år etter tildelingstidspunktet.

Skal den ansatte få utsatt beskatningen, må opsjonen innløses til aksjer. På innløsningstidspunktet må arbeidsgiver beregne en opsjonsfordel som settes til differansen mellom aksjens omsetningsverdi og innløsningsprisen. Det er en tidsbegrensning på hvor lenge beskatningen kan utsettes. Dersom aksjene ikke realiseres innen fem år etter innløsningstidspunktet eller den ansatte slutter i selskapet før disse fem årene er gått, skal beskatning likevel gjennomføres.

Det er kun fordel inntil 500 000 kroner som omfattes av ordningen.

Et eksempel

Nina fikk ved ansettelsen i 2018 en opsjon på å kjøpe 500 aksjer til 100 kroner pr. aksje. Hun betalte ikke noe for opsjonen. I 2022 innløser hun opsjonen og får aksjer. På innløsningstidspunktet er omsetningsverdien pr. aksje 1000 kroner. Arbeidsgiver beregner på dette tidspunktet opsjonsfordelen til 450 000 kroner (500 000–50 000). Nina beskattes ikke på innløsningstidspunktet. Vi tenker oss at hun slutter i selskapet i 2023, men beholder aksjene. Opsjonsfordelen på 450 000 kroner kommer da til beskatning som lønn siden hun slutter i selskapet. Hennes inngangsverdi på aksjene økes med 450 000 kroner (totalt 500 000 kroner) som er beløpet arbeidsgiver har benyttet ved beregningen av opsjonsfordelen. Aksjene skattlegges først ved senere realisasjon som kapitalinntekt (multiplisert med 1,44%) med 22 %.



Ved opsjoner i oppstartsselskaper beskattes fordelen den ansatte får også som lønnsinntekt, men først ved realisasjon av de underliggende aksjene.

Vilkår knyttet til oppstartsselskapet

Vær oppmerksom på at definisjonen av oppstartsselskaper i denne bestemmelsen og i bestemmelsen for aksjeinnskudd i oppstartsselskaper, ikke er helt sammenfallende.

Det kan videre oppfattes som misvisende at lovgiver i begge bestemmelsene har valgt å bruke beskrivelsen oppstartsselskap. Umiddelbart vil det for mange gi en forestilling om at det da må gjelde et nystiftet selskap. Det er imidlertid slik at selskapet ikke skal være eldre enn seks år i tildelingsåret, medregnet stiftelsesåret. For et aksjeselskap som er stiftet 2. januar 2014, vil ordningen kunne anvendes hvis opsjonen tildeles innen utløpet av 2019.

Oppstartsselskapet skal ikke drive kull- eller stålvirksomhet. Det må videre i hovedsak drive annen aktivitet enn passiv kapitalforvaltning, men kan like gjerne være en snekkerbedrift som et teknologiselskap.

Ordningen gjelder bare aksjeselskaper og det kan ikke være i økonomiske vanskeligheter på tidspunktet den ansatte blir tildelt opsjonen.

Antall årsverk må være ti eller færre og samlede driftsinntekter og balanse-sum må være 16 millioner eller mindre i inntektsåret før tildelingen av opsjonen.

Fordelen for et oppstartsselskap ved å benytte seg av ordningen, er at det kan trekke til seg ansatte som kan la seg friste av opsjoner og fremtidig eierskap. Ordningen vil gi enkelte rapporteringsplikter, men vil ellers gi oppstartsselskapet bedret likviditet i forhold til utsatt betaling av arbeidsgiveravgift.

Utvikler oppstartsselskapet seg positivt, skal det nevnes at den ansatte fortsatt vil ha en fordel av å innløse opsjonen til aksjer så tidlig (tidligst tre år etter tildelingstidspunktet) som mulig for å minimere beregnet opsjonsfordel og senere lønnsbeskatning.

BETAL I 2019 – FÅ FRADRAK FOR 2018:

Pensjon for selvstendig næringsdrivende

Er du næringsdrivende, er det ennå ikke for sent å sikre deg skattemessig fradrag for inntektsåret 2018. Fradraget reduserer ikke bare alminnelig inntekt, men også trinnskatt og trygdeavgift.

Betalingsfrist for å få fradrag i 2018 er 1. mars 2019.

Med pensjonssparing etter innskuddspensjonsloven kan du spare inntil seks prosent (for inntektsåret 2019 er dette økt til sju prosent) av personinntekten mellom 1 G – 12 G, dvs. kr 96 833 – kr 1 161 996 basert på grunnbeløpet pr. 1.5.2018 på kr 96 883. Ordningen er spesielt gunstig for de med høye inntekter i og med at fradraget reduserer både alminnelig inntekt og personinntekt. Bringes personinntekten under 7,1 G,

må du imidlertid også være klar over at opptjeningen i Folketrygden reduseres.

Uttak i ordningen beskattes som alminnelig inntekt med trygdeavgift og trinnskatt. Uttak kan foretas fra fylte 62 år, men utbetalingsperioden må strekke seg frem til fylte 77 år, men ikke i noe tilfelle mindre enn ti år. Utbetalingstiden kan likevel settes ned til det antall hele år som er nødvendig for at samlet årlig pensjon utgjør omkring 20 prosent av folketrygdens grunnbeløp.

Slike avtaler tilbys typisk av et forsikringselskap eller en bank.

Også når selskapet ikke omfattes av OTP-ordningen

Ordningen gjelder også for aksjeselskaper med ansatte eiere som tar ut lønn, selv om selskapet ikke omfattes av

OTP-ordningen. Deltakerfastsatte selskaper hvor deltakere tar ut arbeidsgodtgjørelse, kan også benytte ordningen. Da vil aksjeselskapet få fradraget, eventuelt vil innskuddet redusere nettoresultat før fordeling på deltakerne.

Et alternativ kan være inngå en individuell pensjonsavtale (IPS). Dette er en generell ordning som gir fradrag med inntil 40 000 kroner, men fradraget gis kun i alminnelig inntekt. Uttaket beskattes da også kun med alminnelig inntekt. Fristen for å inngå slik avtale var imidlertid 31. desember 2018.



Finansiering av skatten på ansatteaksjer

Hvordan kan arbeidsgiver hjelpe ansatte som får tildelt aksjer til underpris og som ikke har midler til å dekke skatten på aksjefordelen?

Å gi rimelige aksjer i bedriften til ansatte har vært et populært frynsegode i mange bedrifter. Aksjefordelen skal imidlertid beskattes allerede ved tildelingen, og ofte har ikke den ansatte midler til å dekke skatten på aksjefordelen.

Skatteplikt på lån til aksjonær

7. oktober 2015 ble det innført skatteplikt på lån til aksjonærer. Regelen ble innført for å motvirke tilpasninger til utbyttebeskatningen ved at aksjonær tok opp (skattefrie) lån i selskapet i stedet for å ta ut skattepliktig utbytte.

Det er på det rene at lån fra selskapet (arbeidsgiver) til kjøp av aksjer i selskapet også omfattes av skatteplikten på lån.¹ Det må antas at avtaler om rimelige aksjer som er inngått etter modell fra Egelandssdal-dommen i utgangspunktet også omfattes av skatteplikten.

Unntak ved mindre aksjeposter

Det er et viktig unntak fra regelen om skatteplikt på lån når aksjonæren/den ansatte ikke eier mer enn fem prosent av aksjene eller ikke har mer enn fem prosent av stemmene i selskapet eller i annet selskap i samme konsern.² Aksjer eid av nærstående, bl.a. ektefelle/samboer og barn/foreldre samt aksjer

- 1 Høringsnotat 17.11.2015 om unntak fra reglene om beskatning av lån fra selskap til aksjonær, side 5.
- 2 Finansdepartementets skatteforskrift § 10-11-1 bokstav d.

Skatteplikten på lån til aksjonær gjelder bare lån til personlig aksjonær.



Rådgiver skatt
Børge Busvold,
Revisorforeningen

eid indirekte gjennom selskap teller med ved beregningen av eier-/stemmeandel. Det er eier-/stemmeandelen etter aksjetildelingen som er avgjørende.

Hvis de ansatte bare får tildelt en mindre aksjepost, kan derfor aksjetildeling etter modell fra Egelandssdal-dommen fortsatt gjennomføres uten beskatning.

Aksjer tildeles den ansattes aksjeselskap

Skatteplikten på lån til aksjonær gjelder bare lån til personlig aksjonær. Lån til selskap omfattes ikke. Dette gjelder selv om en personlig aksjonær eier samtlige aksjer i selskapet som tar opp lånet.

Det er ikke noe i veien for at ansatteaksjer tildeles den ansattes aksjeselskap i stedet for direkte til den ansatte. Den ansatte skattlegges selv om fordelene tilfaller den ansattes selskap. Det må imidlertid kunne legges til grunn at reglene om skatteplikt på lån ikke kommer til anvendelse dersom det er aksjonærens selskap som får tildelt aksjene.

Tidligere frarådet man ansatte å la deres holdingselskap motta slike skattepliktige fordeler da det var usikkert om den ansatte ville få godskrevet det skattlagte beløpet som et tillegg til inngangsverdien på aksjene i holdingselskapet. Dette har imidlertid Skattedirektoratet nå avklart i en ut-

Egelandsdal-dommen

I år 2000 kom det en dom fra Høyesterett der en ansatt aksjonær fikk aksept for at et aksjekjøp til underpris ikke skulle skattlegges som lønn.¹ Ordningen gikk ut på at de ansatte fikk kjøpe aksjer verd kr 143 for kr 10, altså til en underpris på kr 133. Avtalen gikk imidlertid ut på at det skulle gjøres fradrag for denne underprisen ved en senere innløsning av aksjene. Da aksjene senere ble innløst til kr 365 fikk altså aksjonærene utbetalt kr 232.

Høyesterett kom til at underkursen aksjonærene fikk ved aksjetegningen ikke var realisert og derfor ikke kunne beskattes. Fordelen for de ansatte kunne langt på vei likestilles med en kreditt som antageligvis kunne vært beskattet, mente Høyesterett.

Etter dette utviklet det seg en praksis i mange bedrifter der det ble inngått slike avtaler om rimelige aksjer til ansatte uten skattlegging ved tildelingen, men der verdien av kreditten ble beskattet etter reglene for rimelige lån i arbeidsforhold.

¹ Egelandsdal-dommen, Rt. 2000 side 758 (Utv. 2000 side 993).

talelse.³ Der skriver direktoratet at dersom en aksjonær er skattlagt for et beløp som har tilfalt aksjonærens selskap, skal beløpet tillegges inngangsverdien på aksjene og behandles som innbetalt kapital.

Aksjene tildeles av personlig aksjonær

Skatteplikten på lån gjelder bare for lån gitt av et selskap. Det er ikke uvanlig at det er en personlig hoved- eller eneksjonær som ønsker å gi aksjer til én eller flere nøkkelansatte. I slike tilfeller skulle det ikke være noe i veien for at den personlige aksjonæren gir en finansieringsordning lik den som ble avtalt i Egelandsdal-dommen, uten at det medfører skatteplikt på «lånet».

Dersom det er en skattepliktig lønnsfordel ved tildelingen, må dette innberettes og det må beregnes arbeidsgiveravgift på tildelingstidspunktet. Etter de nye reglene om rapportering av såkalte tredjepartsyttelser fra 1. januar 2019 må det nå være på det rene at det er selskapet som får disse pliktene.

Opsjoner

Opsjoner har vært lite brukt som avlønningsform i Norge. En viktig

grunn til det har nok vært at skatte-reglene for opsjoner har vært lite gunstige. Opsjoner i arbeidsforhold har vært beskattet som lønn når opsjonen utøves, dvs. byttes i aksjer. Da skattlegges man for verdistigningen på aksjene fra tildelingen av opsjonen til opsjonen utøves med den høye skattesatsen for lønn, samtidig som den ansatte kanskje må realisere aksjer for å kunne betale skatten som er beregnet.

Opsjoner har imidlertid en del fordeler, bl.a. at det ikke beregnes skattepliktig lønnsinntekt ved tildelingen. Fra 2018 har vi også fått en ordning med utsatt beskatning av opsjonsfordelen. Ordningen gjelder kun for små oppstartsselskaper. Det innebærer bl.a. at selskapet ikke kan være eldre enn seks år og ikke ha mer enn ti ansatte.⁴ Reglene innebærer at det beregnes en skattepliktig opsjonsfordel (lønn) når opsjonen utøves, men at denne først beskattes når aksjene selges, eventuelt når det har gått fem år.

«Naken inn – naken ut»

I en del bransjer har det vært vanlig med aksjeordninger der ansatte får kjøpe aksjer til en gitt pris, typisk pålydende eller regnskapsmessig egenkapital, men samtidig forplikter seg til å selge aksjen til samme pris når

vedkommende slutter i selskapet. Så langt vi er kjent med det har skattemyndighetene akseptert slike avtaler i den forstand at den ansatte ikke er beskattet for underprisen ved kjøpet. Dette skyldes at det er bestemt allerede ved kjøpet at salgssummen skal være lik kjøpesummen. Da vil det heller ikke være noen skattepliktig underpris ved kjøpet.

Fordelen består i at de ansatte får sin andel av det løpende utbyttet mens de arbeider i bedriften. Dette beskattes som aksjeinntekt og ikke som lønn. Vær imidlertid oppmerksom på at Skattedirektoratet i flere tilfeller har uttalt at dette kan forholde seg annerledes ved indirekte eie, altså når den ansatte eier aksjene gjennom et selskap. Ved indirekte eie risikerer man at deler av utbyttet som utbetales til selskapet kan bli omklassifisert til lønn og beskattet hos den ansatte aktive aksjonæren.⁵ Forutsetningen er at utbyttet reelt sett er vederlag for arbeid og ikke bare ordinært utbytte.

Syntetiske aksjer

Syntetiske aksjer innebærer at den ansatte ikke får tildelt aksjer, men at det settes av et lønnsbeløp til den ansatte, f.eks. hvert år, som følger verdiutviklingen på aksjene. Fordelen for den ansatte er at han får ta del i utviklingen i aksjekursen samtidig som beløpet først skattlegges når det utbetales. For bedriften er fordelen at de ansatte motiveres til å arbeide for verdistigning på aksjene, samtidig som man slipper å forholde seg til minoritetsaksjonærer i selskapet.

Et vilkår for at beskatningen utsettes til beløpet utbetales, er at det heller ikke er adgang til å få beløpet utbetalt på et tidligere tidspunkt. Hvis programmet med syntetiske aksjer er frivillig, slik at de ansatte kan velge mellom å få utbetalt en bonus eller å sette beløpet inn i en ordning med syntetiske aksjer, kan man ikke kreve utsatt beskatning av bonusen.⁶

³ Skattedirektoratets uttalelse 22.02.2016 om Forbud mot dobbeltbeskatning og skattemessig behandling av ulike situasjoner.

⁴ Om de nærmere vilkårene, se Finansdepartementets skatteforskrift § 5-14-12.

⁵ Se bl.a. Skattedirektoratets uttalelser 24.03.2009 og 06.06.2013.

⁶ Se BFU nr. 11/2018.

Tips til besvær

Fra 1. januar 2019 skal arbeidsgiver innrapportere tips i a-meldingen, foreta forskuddstrekk og betale arbeidsgiveravgift av tipsbeløpet. Det er imidlertid flere uavklarte spørsmål knyttet til de nye innrapporteringsreglene for tips.



Rådgiver skatt
Børge Busvold,
Revisorforeningen

Innrapportering av tips skal skje på den enkelte arbeidstaker, dvs. etter eventuell tipsdeling og gjelder uavhengig av om tips er betalt kontant eller med kort. Tips vil dermed komme med på den forhåndsutfylte skattemeldingen.

Tips har alltid vært skattepliktig lønnsinntekt. Det nye er at arbeidsgiver nå må innrapportere tipsbeløpet. Tidligere skulle servitøren selv oppgi tipsbeløpet i skattemeldingen og det har nok vært så som så med skattleggingen av slike inntekter.

De nye innrapporteringsreglene er innført samtidig med en endring i bokføringsreglene som innebærer at

arbeidsgiver uansett må registrere mottatt tips.

Arbeidsgiverplikter

Plikt til å innrapportere tips innebærer at arbeidsgiver også må trekke forskuddstrekk og betale arbeidsgiveravgift av beløpet.

Det oppstår også spørsmål om tips inngår i grunnlaget for feriepenger, pensjonsinnskudd og sykepenger.

Forarbeidene ser ut til å legge til grunn at tips inngår i feriepengegrunnlaget. I et svarbrev til Stortinget 30. november 2018 er imidlertid finansministeren mindre bombastisk,¹ men hun konkluderer med at dette i hvert fall gjelder når arbeidsgiver «råder over» tipsen og er den som foretar utbetalingen. Når det gjelder spørsmålet om når arbeidsgiver kan anses å råde over tipsen, svarer hun at dette ikke kan besvares generelt, men må avgjøres konkret med bakgrunn i avtaler og praksis i den enkelte bedrift.

I det samme svarbrevet antar finansministeren at tips inngår i sykepengegrunnlaget. I utgangspunktet inngår tips også i grunnlaget for premie til pensjonsordningen i privat sektor. Det siste er imidlertid omstridt.

Kan arbeidsgiver holde tilbake deler av tipsen?

Arbeidsgiver skal holde tilbake beløp av tipsen for å dekke forskuddstrekket. Dette er beløp som godskrives på skatteoppgjøret til den ansatte.

Arbeidsgiver får imidlertid en del kostnader som følge av innberetningsplikten, bl.a. kostnader til arbeidsgiveravgift samt kostnader til feriepenger og pensjonsinnskudd (i den grad tips skal inngå i beregningsgrunnlaget for dette).

En rekke arbeidsgivere har valgt å trekke fra kostnader til arbeidsgiveravgift, feriepenger, pensjon og administrative kostnader fra de innkomne tipspengene før fordeling til de ansatte. Om det er adgang til å gjøre dette, er behandlet i et svarbrev fra finansministeren til Stortinget 3. januar 2019.² Også her er svaret at dette ikke kan besvares generelt, men er avhengig av hvor langt arbeidsgivers styringsrett går i den enkelte bedrift, altså om arbeidsgiver kan anses å råde over tipsen. I utgangspunktet må det trolig legges til grunn at behandling av tips ligger innenfor arbeidsgivers styringsrett med mindre arbeidsavtalen eller andre privatretslige forhold er til hinder for dette.

Kan arbeidsgiver nekte ansatte å motta tips?

Noen arbeidsgivere har også innført forbud for ansatte om å motta tips for å slippe de administrative byrdene. I utgangspunktet er det antatt at arbeidsgiver kan nekte ansatte å ta imot gaver i arbeidsforholdet og at dette også må gjelde for tips. Noen mener imidlertid at det i hvert fall i en del igangværende restauranter kan være en etablert praksis om tips som ikke uten videre kan endres.



En del arbeidsgivere har nå innført forbud for ansatte om å motta tips for å slippe de administrative byrdene.

¹ Svarbrev på spørsmål 424 fra Stortinget.

² Svarbrev på spørsmål 627 fra Stortinget.

Regnskapsføring av ekstraordinært utbytte og tilleggsutbytte

Etter aksjeloven kan et selskap dele ut tilleggsutbytter og/eller ekstraordinære utbytter i tillegg til eller i stedet for ordinært utbytte i forbindelse med at regnskapet avlegges. Denne artikkelen forklarer hva tilleggsutbytte og ekstraordinært utbytte er, og hvordan de skal regnskapsføres.



Rådgiver regnskap
Signe Haakanes,
Revisorforeningen

Utbyttegrunnlaget

For å kunne dele ut utbytte, må det være grunnlag for det i sist godkjente årsregnskap (ordinært utbytte, tilleggsutbytte) eller mellombalanse (ekstraordinært utbytte). Aksjeloven kapittel 8 angir at det bare er på disse grunnlagene det kan deles ut utbytte. I tillegg til at det må være beregnings-teknisk grunnlag for utbyttet, må selskapet etter utdelingen ha en for-svarlig egenkapital og likviditet.

Tilleggsutbytte

Tilleggsutbytte er utbytte vedtatt på grunnlag av sist godkjente årsregnskap. I motsetning til ordinært utbytte er det ikke vedtatt på samme generalforsamling som årsregnskapet er vedtatt, men på en senere ekstraordinær generalforsamling eller av styret etter fullmakt.

Dersom årsregnskapet for 2017 ble vedtatt av generalforsamlingen 15. mai 2018, kan det deles ut tilleggsutbytte frem til generalforsamlingen i 2019 vedtar årsregnskapet for 2018.

Ekstraordinært utbytte

Ekstraordinært utbytte er utbytte vedtatt i en ekstraordinær eller ordinær generalforsamling på grunnlag av en mellombalanse som ikke er eldre enn seks måneder. Gjennom adgangen til å sette opp mellombalanser, er det åpnet for utdeling av opptjente resultater i regnskapsåret før årsregnskapet for året avlegges.

Det kan for eksempel avlegges en mellombalanse pr. 30. november 2018 slik at opptjente resultater for de 11 første månedene i 2018 kan utdeles før årsregnskapet er avlagt. Et annet eksempel er at foretaket i april 2019 selger eiendeler med betydelig gevinst i regnskapet. Det trenger da ikke å vente til ut i 2020 når årsregnskapet for 2019 er avlagt, men kan sette opp en mellombalanse pr. 30. april 2019 som danner grunnlag for utbytteutdeling i juni 2019.

Regnskapsføring av tilleggsutbytte hos giver

Et tilleggsutbytte vedtatt i perioden fra ordinær generalforsamling ble avholdt i siste regnskapsår til balanseda-

gen for siste regnskapsår, regnskapsføres på det tidspunktet det blir vedtatt. Dersom utbyttet står ubetalt på balansedagen, skal det vises som kortsiktig gjeld i balansen. Det er naturlig at et slikt beløp inngår i regnskapslinjen annen kortsiktig gjeld¹ og ikke i en eventuell egen regnskapslinje for avsatt utbytte. Avsatt utbytte bør inneholde utbytter som ikke er vedtatt pr. 31.12, slik som ordinært utbytte foreslått av styret i forbindelse med fremleggelsen av årsregnskapet.

Et tilleggsutbytte vedtatt i perioden fra balansedagen for siste regnskapsår til tidspunktet for ordinær generalforsamling der årsregnskapet for siste regnskapsår skal behandles, regnskapsføres som kortsiktig gjeld på balansedagen. Det bør inngå i en eventuell egen linje for avsatt utbytte, sammen med foreslått ordinært utbytte. NRS 8 God regnskapsskikk for små foretak anbefaler bruk av egen linje for avsatt utbytte.²

Regnskapsføring av tilleggsutbytte hos mottaker

Inntektsføring av tilleggsutbytte følger samme regulering som inntekts-

¹ Jf. regnskapsloven § 6-2.

² Jf. NRS 8 kapittel 6.2.1.8.1.

føring av ordinært utbytte.³ Mottaker inntektsfører utbytte dersom det ligger innenfor opptjent inntekt (tilbakeholdt akkumulert resultat) i giverselskapet etter investeringstidspunktet. Utbytte kan inntektsføres når vedtak om utbytte er fattet (utbetalingsåret). Alternativt kan foretaket ha som prinsipp at utbytteinntekten periodiseres til avsetningsåret dersom det er betydelig sannsynlighetsovervekt for utdeling av utbyttet på balansedagen.

Dersom givende selskap har ordinær generalforsamling i april 2019, og vedtar et tilleggsutbytte med basis i årsregnskapet 2017 i mars 2019, skal dette føres som kortsiktig gjeld i balansen til giver i årsregnskapet for 2018. Dersom mottakende selskap er morselskap til givende selskap, og har som prinsipp at utbytteinntekt periodiseres til avsetningsåret, inntektsføres tilleggsutbyttet i årsregnskapet for 2018.

Regnskapsføring av ekstraordinært utbytte hos giver

Et ekstraordinært utbytte basert på mellombalanse med mellombalansedag i perioden fra ordinær generalforsamling avholdt i siste regnskapsår til og med balansedagen for siste regnskapsår, og som vedtas senest 31.12, skal regnskapsføres på det tidspunktet det blir vedtatt. Det vises som gjeld i balansen dersom det står ubetalt på balansedagen. Tilsvarende som omtalt under tilleggsutbytte er det naturlig at et slikt beløp inngår i regnskapslinjen annen kortsiktig gjeld og ikke i en eventuell egen regnskapslinje for avsatt utbytte.

Ekstraordinært utbytte basert på mellombalanse med mellombalansedag senest på balansedagen for siste regnskapsår og som er vedtatt i perioden fra balansedagen for siste regnskapsår til tidspunktet for ordinær generalforsamling der årsregnskapet for siste regnskapsår skal behandles, regnskapsføres som kortsiktig gjeld. Det bør inngå i en eventuell egen linje for

avsatt utbytte, sammen med foreslått ordinært utbytte.

Et ekstraordinært utbytte basert på mellombalanse med mellombalansedag i perioden mellom balansedagen og generalforsamlingen som vedtar årsregnskapet, skal opplyses om i note i årsregnskapet.

Eksempel

Generalforsamlingen i et foretak vedtar årsregnskapet for 2018 i mai 2019. Det settes opp en mellombalanse med mellombalansedag 28. februar 2019 som grunnlag for utdeling av ekstraordinært utbytte, og dette ekstraordinære utbyttet vedtas 15. mars 2019. Dette ekstraordinære utbyttet skal ikke regnskapsføres i årsregnskapet for 2018, men opplyses om i note.

Regnskapsføring av ekstraordinært utbytte hos mottaker

Inntektsføring av ekstraordinært utbytte følger samme regulering som inntektsføring av ordinært utbytte og tilleggsutbytte. Mottaker inntektsfører utbytte dersom det ligger innenfor opptjent inntekt (tilbakeholdt akkumulert resultat) i giverselskapet etter investeringstidspunktet. Utbytte kan inntektsføres når vedtak om utbytte er fattet (utbetalingsåret). Alternativt kan foretaket ha som prinsipp at utbytteinntekten periodiseres til avsetningsåret dersom det er betydelig sannsynlighetsovervekt for utdeling av utbyttet på balansedagen.

Dersom givende selskap har ordinær generalforsamling i april 2019, og vedtar et ekstraordinært utbytte i januar 2019 med basis i mellombalanse pr. 31. desember 2018, skal dette føres som kortsiktig gjeld i balansen til giver i årsregnskapet for 2018. Om mottakende selskap er morselskap til givende selskap, og har som prinsipp at utbytteinntekt periodiseres til avsetningsåret, inntektsføres det ekstraordinære utbyttet i årsregnskapet for 2018.

Dersom givende selskap har ordinær generalforsamling i april 2019, og vedtar et ekstraordinært utbytte med

basis i mellombalanse med mellombalansedag 31. januar 2019 i februar 2019, skal det opplyses om i note i årsregnskapet for 2018 hos giver. Selv om mottakende selskap er morselskap for givende selskap, og har som prinsipp at utbytteinntekt periodiseres til avsetningsåret, kan likevel ikke det ekstraordinære utbyttet inntektsføres før i årsregnskapet for 2019. Dette skyldes at mellombalansedagen er først i 2019, og da skal ikke det ekstraordinære utbyttet regnskapsføres i 2018-regnskapet verken hos giver eller mottaker.

Utbytte i flere ledd

Hvilke muligheter for tidfesting av inntekt som finnes for mottaker, er avhengig av om utbyttet avsettes i balansen i årsregnskapet til giver. Dersom man er opptatt av muligheten til gjennomstrømming av utbytte, er dette viktig å være klar over.

Eksempel 1

Et datterselskap vedtar i februar 2019 årsregnskapet for 2018 uten utbytte. I april 2019 tas det ut tilleggsutbytte basert på årsregnskapet for 2018. Morselskapet avlegger sitt årsregnskap i mai 2019. I og med at årsregnskapet for datter ikke inneholder utbyttegjeld, kan ikke morselskapet inntektsføre utbyttet fra datterselskapet før i årsregnskapet for 2019. Hadde datterselskapet tatt ut utbyttet som ordinært utbytte i stedet for som tilleggsutbytte, ville morselskapet kunnet inntektsføre utbyttet i sitt årsregnskap for 2018.

Eksempel 2

Et datterselskap setter opp mellombalanse med mellombalansedag 1. februar 2019, og denne brukes som grunnlag for vedtak om ekstraordinært utbytte 15. mars 2019 (uttak av inntjening fra januar 2019 samt tilbakeholdte overskudd fra tidligere år). Datterselskapet vedtar sitt årsregnskap 30. mars 2019. I datterselskapets årsregnskap for 2018 skal det kun opplyses om det ekstraordinære utbyttet i note, slik at morselskapet ikke kan inntektsføre dette utbyttet før i sitt årsregnskap for 2019. Hadde dat-

³ NRS 8 kapittel 5.3.3.

terselskapet avlagt årsregnskapet for 2018 med maksimalt ordinært utbytte, og deretter satt opp mellombalanse for å få ut inntjeningen i 2019, kunne morselskapet inntektsført det ordinære utbyttet i sitt årsregnskap for 2018.

Disponering/ noteopplysninger

I NRS 8⁴ anbefales det at det gis informasjon om ordinære utbytter, tilleggsutbytter og ekstraordinære utbytter samt konsernbidrag i disponeringen av årsresultatet i resultatregnskapet, eventuelt i årsberetningen. Det er også adgang til å vise denne oversikten i en eventuell oppstilling av endringer i egenkapitalen eller i noter. Dette skal være en fullstendig oversikt over utbytter som er

regnskapsført i regnskapsåret. Det er for eksempel ikke anledning til å vise bare ordinært utbytte som disponering selv om fullstendig oversikt med tilleggsutbytter og ekstraordinære utbytter gis i note.

Kommende regelendringer for mellombalanser

Det er vedtatt endringer i aksjelovens regler om mellombalanser. Etter de nye reglene skal mellombalansen sendes inn til Regnskapsregisteret og offentliggjøres før det kan deles ut ekstraordinært utbytte på grunnlag av mellombalansen. Det er også vedtatt at foretak som har fravalgt revisjon, unntas fra kravet om at mellombalansen må revideres. Disse endringene i aksjeloven er ikke trådt i kraft ennå, da den tekniske løsningen i Regnskapsregisteret må på plass før endringene kan tre i kraft.



Et selskap kan dele ut tilleggsutbytter eller ekstraordinære utbytter i forbindelse med at regnskapet avlegges.

4 Jf. kapittel 5.3.1.

Enklere å avvikle selskaper

Det har blitt enklere og rimeligere å avvikle aksjeselskaper, særlig for selskaper som ikke har revisjon av årsregnskapet.

Reglene om avvikling av aksjeselskaper har vært svært omstendelige. Aksjeloven har blant annet krevd at generalforsamlingen skulle velge et eget avviklingsstyre for å forestå avviklingen, og det har vært stilt krav til revisjon av både fortegnelsen over eiendelene, avviklingsbalansen og sluttoppgjøret. Dette gjaldt selv om selskapet hadde valgt bort revisjon av årsregnskapet. Disse kravene har nå bortfalt.

Avviklingsstyre

Fra 1. mars 2019 ble kravet om at det må velges et eget avviklingsstyre opphevet. Dette innebærer at det sittende

styret blir sittende og får ansvaret for å gjennomføre avviklingen. Styremedlemmer som eventuelt ikke ønsker å fortsette, kan trekke seg etter vanlige regler, dvs. at det resterende styret og generalforsamlingen må forhåndsvarsles med en rimelig frist til eventuelt å velge nytt styremedlem.

Revisjon av årsregnskapet

Det har i praksis vært lagt til grunn at aksjeselskaper som har fravalgt revisjon av årsregnskapet, heller ikke trenger å få årsregnskapet revidert i avviklingsperioden. Dette er nå presisert i loven.

Revisjon av avviklingsregnskapet mv.

I forbindelse med avviklingen må styret utarbeide tre ulike fortegnelser eller regnskap:

- Fortegnelse over eiendeler, rettigheter og gjeld.



Rådgiver skatt
Børge Busvold,
Revisorforeningen

- Avviklingsbalanse med henblikk på avviklingen.
- Sluttoppgjør.

De to første fortegnelsene legges ut på selskapets kontor til ettersyn for aksjeeierne som også skal få tilsendt gjensvar av balansen. Sluttoppgjøret skal fremlegges for den generalforsamlingen som vedtar endelig oppløsning og melder dette til Foretaksregisteret.

Fra 1. mars 2019 oppheves kravet til revisjon av disse tre fortegnelsene/regnskapene, men bare for selskaper som har valgt bort revisjon.

Slik trener du bort magefettet

Mange ønsker å gjøre noe med magen sin, og vil gjerne «punktslanke» seg. Kvinner og menn har ofte ulik fettfordeling på kroppen, og dette skyldes i stor grad kjønnshormonene våre. Har du mye buk fett, øker risikoen for hjertesykdom. Hva slags trening hjelper mot buk fett – og hvorfor?



Gunn Helene Arsky,
ernæringsfysiolog
cand. scient.

Hva er buk fett?

Om du, når du klyper deg i mage-huden, får tak i en skikkelig bilring, så er ikke det nødvendigvis buk-fedme. Bukfettet er det som legger seg rundt alle de indre organene – rundt leveren, tarmene, nyrene og så videre. Grunnen til at det er ønskelig å redusere buk fett, er at dette fett er ekstra aktivt når det kommer til å øke risikoen for hjerte- og karsykdom. Fettsyrene herfra kommer lettere ut i blodårene, der de kan avleires og skape åreforkalkning (aterosklerose). Gjør du noe med buk fett, gjør du noe positivt for helsen din, ikke bare utseendet.

Eple og pære

En person med såkalt eplefasong har en livvidde som er større enn hoftevidden, gjerne mye større. Dette betyr at fett har lagt seg i mageregionen, rundt de indre organene. Overvektige menn har ofte eplefasong, men ikke alltid. En person med såkalt pærefasong er smalere rundt livet enn rundt hoftene, og har gjerne brede hofter. Dette betyr at mer av fett er samlet i fettreservene på lårene. Kvinner har ofte pærefasong, men ikke alltid.

Hos personer med eplefasong er det ofte for lite av det gode kolesterolet, HDL, i blodet. For kvinner med eplefasong er det i tillegg mye av det dår-

lige kolesterolet, LDL. Dermed øker risikoen for hjertesykdom. Det har også vist seg at brede hofter i seg selv beskytter mot hjertesykdom, likeledes et smalt liv.

Hvordan vet jeg om jeg har mye buk fett?

Sjekk deg selv: Mål livvidden vannrett midt mellom nederste ribben og hoftekammen. Del dette tallet på hoftevidden målt der du er bredest. Om du er kvinne, bør tallet du får være under 0,85. Om du er mann, bør tallet være under 0,9. Høyere tall enn dette, tyder på mye buk fett og økt sykdomsrisiko, ifølge WHO.

«Ved hard trening er det totale kalori-forbruket høyt og prosentandelen fra karbohydratforbrenning høy.

Ved rolig trening er det totale kalori-forbruket lavt og prosentandelen fra fettforbrenning høyere.»



Løsningen er nær!

Heldigvis – nettopp fordi buk fett er så aktivt og mobilt, er det også lettere å slanke vekk dette fettene enn for eksempel det som ligger på hoftene. Fysisk aktivitet i form av intensiv gåing, sammen med et redusert kaloriinntak, har vist seg å være den beste metoden for å redusere mengden fett rundt de indre organene. Spiser du mindre uten samtidig å trene, vil du sikkert gå ned i vekt – men du tærer i mindre grad på det svært uheldige buk fett. Forskere som har jobbet med buk fett, er ikke sikre på hvorfor trening har en så god effekt på det mest helseskadelige fettdepotet vårt, men antar at det kan henge sammen med hvordan hormonene våre påvirkes av fysisk aktivitet.

Hvorfor fysisk aktivitet er viktig for vektreduksjon

Når du går ned i vekt, taper du også muskelmasse. Fordi dette er det vevet som har størst forburning, også i hvile, er det gunstig å bevare så mye muskelmasse som overhodet mulig når du går ned i vekt. Dette er grunnen til at du ikke skal gå for raskt ned i vekt, og det er også begrunnelsen for hvorfor trening er så viktig for en vellykket vektreduksjon.

Fysisk aktivitet vil også bidra til at tapet av fettmasse øker, spesielt dersom du driver med aerob trening. Det er trening som foregår i et slikt tempo at du rekker å puste og ikke får melkesyre i muskulaturen. For mange overvektige blir ofte treningen likevel anaerob på grunn av den høye kroppsvekten. Uansett hva slags trening du velger, er kaloritapet størst jo høyere intensitet du klarer å holde, og jo lenger du holder på. Men ikke overdriv – du skal ikke skade deg eller ta deg helt ut, men orke å holde på en halv til én times tid – gjerne fire–fem ganger i uken. Så tilpass tempoet, uansett hvilken aktivitet du har valgt.

En tredje fordel ved fysisk aktivitet er at det hjelper deg til å regulere appetitten. I tillegg øker fysisk aktivitet cellenes insulinfølsomhet, noe som er spesielt bra hvis du har insulinresistens eller diabetes.

Hva er fettforbrennende trening?

«Fettforbrennende trening» spiller på en forestilling om at du skal trene på en slik måte at du i størst mulig grad bruker fett som energikilde. Da fjernes fett og du går ned vekt. Det høres jo logisk ut, eller?

I forbindelse med vektreduksjon (og annen trening også for den saks skyld), er uttrykket misvisende: Hovedprinsippet bak enhver vekt nedgang, også av buk fett, er at energiforbruket må være høyere enn energiinntaket. Du må rett og slett bruke flere kalorier enn det du spiser. Dette er den eneste måten å gå ned i vekt på. Derfor er det egentlig uinteressant om kaloriene kommer fra fett eller karbohydrater, målet er jo å forbrenne flest mulig kalorier.

Hvordan forbrenne mest mulig når jeg trener?

Det som avgjør hvor mange kalorier du forbrenner i en økt, er intensiteten og varigheten på treningen. Intensiteten, hvor hardt du trener, avgjør hvilke næringsstoffer du forbrenner mest av (fett eller karbohydrater) og jo lenger du holder på, jo flere kalorier bruker du (varigheten). Dette gjelder uansett når på døgnet du trener og om du har spist eller ikke før du trener. Du er altså ikke nødt til å trene før frokost for at det skal ha effekt.

Ved rolig trening (lav intensitet – gå, jogge sakte med rolig pust) vil kroppen bruke fett som primærkilde til energien. Fett er en sakte form for energi, det tar tid for kroppen å mobilisere fett og gjøre det om til muskelenergi. Ved rolig intensitet og nok oksygen rekker kroppen dette. Ved hard trening (høy intensitet – jogge fort, sykle andpustent) må kroppen satse på rask energi – karbohydrater. Karbohydratene (glykogen) ligger fiks ferdig til bruk i muskelcellene.

«Ved hard trening er det totale kaloriforbruket høyt og prosentandelen fra karbohydratforburning høy.

Ved rolig trening er det totale kaloriforbruket lavt og prosentandelen fra fettforburning høyere.»

Betyr dette da at du bør trene på lav intensitet for å forbrenne mest mulig fett? Svaret er NEI og her kan du se hvorfor.

Praktisk eksempel

Hvis en kvinne på ca. 70 kg går i normalt tempo i 30 minutter, vil hun bruke cirka 180 kcal. Hvis den samme kvinnen løper i relativt raskt tempo i 30 minutter, vil hun bruke cirka 420 kcal. Med andre ord mer enn dobbelt så mye som da hun gikk i 30 minutter. Selv om fettforburningen prosentvis ikke er like høy når hun løper sammenlignet med når hun går, er det reelle forbruket av «fettkalorier» høyere da hun løp enn da hun gikk. Dette kommer frem i tabellen under. Påstanden om at lav-intensitetstrening forbrenner mest fett, er ikke riktig.

Eksempel, kvinne, 70 kg*

Aktivitet	Varighet	Totalt kaloriforbruk	% fettforburning	Fettkalorier
Gå	30 min	180	Ca. 60 %	108
Løpe	30 min	420	Ca. 40 %	168

* Den prosentvise fordelingen varierer fra person til person og er avhengig av treningstilstanden, men tallene i eksempelet gir deg et bilde.

Konklusjonen er: Mosjoner så hardt du kan uten at det går ut over gleden over å bevege deg! Det gjør raskt underverker for buk fett, og dermed for helsen din.

AKTUELLE SATSER > A JOUR PR. > 01.02.2019

UTGIFTSGODTGJØRELSE 2019 (I KR)

Godtgjørelse til kost og overnatting innenlands

Kostgodtgjørelse etter statens satser	
Fra 6 til 12 timer	kr 307
Over 12 timer	kr 570
Reiser med overnatting	kr 780
Måltidstrekk: Frokost 20 %, lunsj 30 %, middag 50 % av satsen for reise med overnatting	
Ulegitimert godtgjørelse til losji (natt tillegg)	kr 435

Kostgodtgjørelse utland

Fullstendig oversikt over satser for kostgodtgjørelse utenlands etter statens reiseregulativ finnes på: https://arbeidsgiver.difi.no/lonn-goder-og-reise/reise/statens-satser-utenlands/	
Måltidstrekk i kostgodtgjørelsen: Frokost 20 %, lunsj 30 %, middag 50 %	
For reiser uten overnatting i utlandet kan det gis godtgjørelse inntil følgende av full sats for vedkommende land.	
Reiser fra 6 inntil 12 timer:	50 % av full sats
Reiser fra og med 12 timer:	full sats

Skattedirektoratets forskuddssatser for trekkfri kostgodtgjørelse innenlands og utenlands

Godtgjørelse utover forskuddssatsene er trekkpliktig og skattepliktig.	
<i>Reiser uten overnatting</i>	
6 til 12 timer:	kr 200
Over 12 timer:	kr 400
Måltidstrekk: frokost 20 %, lunsj 30 %, middag 50 %.	
<i>Reiser med overnatting</i>	
Bor på hybel/brakke med kokemuligheter (kun tjenestereise – ikke pendlere):	kr 89
Bor på pensjonat eller hybel/brakke uten kokemuligheter:	kr 161
Bor på hotell:	kr 578
Bor på hotell med frokost:	kr 462
Langtransportsjåfører:	kr 300
Måltidstrekk: frokost 20 %, Lunsj 30 %, middag 50 %.	

Bilgodtgjørelse mv. (i kr)

<i>Bruk av egne fremkomstmidler. Satser pr. km.</i>	
Egen bil, herunder el-bil	kr 4,03
Tillegg der bomavgift er inkludert i drivstoffprisen	kr 0,10
Skattefri og trekkfri del av bilgodtgjørelse	kr 3,50
Tillegg for kjøring på skogs-/anleggsvei	kr 1,00
Tilhengertillegg	kr 1,00
Motorsykel over 125 ccm	kr 2,95
Moped/motorsykel inntil 125 ccm og andre motoriserte fremkomstmidler	kr 2,00
Snøscooter og ATV	kr 7,50
Båt med motor	kr 7,50
Passasjertillegg, pr. passasjer.	kr 1,00
Satsene for bilgodtgjørelse og passasjertillegg gjelder også utenlands.	

Naturallytelser 2019

Bilbeskatning

Fordelen ved privat bruk av firmabil skal med i grunnlaget for beregning av forskuddstrekk og arbeidsgiveravgift. Fordelen fastsettes til 30 % av bilens listepriis inntil kr 308 500 og 20 % av overskytende listepriis. Ved firmabilordning i deler av inntektsåret fastsettes fordelene forholdsmessig for antall hele og påbegynte måneder bilen har stått til disposisjon.

Ved følgende forhold reduseres listepriisen til:

	Ordinær bil	El-bil
El-bil	–	60 %
Eldre bil enn tre år pr. 1. jan.	75 %	45 %
Yrkeskjøring over 40 000 km	75 %	60 %
Eldre bil og yrkeskjøring over 40 000 km (elektronisk kjørebok)	56,25 %	45 %
Varebil klasse 2 (elektronisk kjørebok), faktisk privat kjøring, pr. km		kr 3,40

Beløpsgrense for skattefrie naturallytelser

Overtidsmat (minst 10 timer), dokumenterte utgifter	kr 200
Personalrabatter (maks 50 % rabatt)	kr 7000

Rentefordel ved rimelig lån hos arbeidsgiver

Rentefordelen settes til differansen mellom normrentesatsen og den faktisk betalte renten. Mindre, kortsiktige lån beskattes ikke (lånebeløp på inntil 3/5 G = kr 58 130 pr. 01.05.2018 med tilbakebetalingstid høyst ett år).

Normrentesatser:

Januar og februar	2,10 %
Mars og april	2,10 %
Mai og juni	Fastsettes senere
Juli og august	Fastsettes senere
September og oktober	Fastsettes senere
November og desember	Fastsettes senere

Verdi av fri kost og/eller losji

Fritt opphold – kost og losji	kr 125
Fri kost – alle måltider	kr 89
Fri kost – to måltider	kr 70
Fri kost – ett måltid	kr 46
Fritt losji – ett eller delt rom	kr 36

Elektronisk kommunikasjon

Dekning av utgifter til telefon og internett mv., pr. år	kr 4392
Pr. måned	kr 66

Gaver i og utenfor ansettelsesforhold (i kr)

Skattefrihet for mottaker

Ansettelsestid 20 år og deretter hvert tiende år	kr 8 000
Bedriften bestått i 25 år eller år delelig med 25	kr 4 000
Arbeidstaker gifter seg, pensjoneres eller slutter etter minst 10 år eller fyller 50 år og deretter hvert tiende år.	kr 4 000
Andre gaver i arbeidsforhold («julekurv»)	kr 1 000
Erkjentlighetsgave utenfor arbeidsforhold	kr 500

Skattefritak gjelder bare gaver i form av naturalia og bare dersom gaven gis etter en generell ordning. Overskrides beløpsgrensene, er det overstigende beløpet skattepliktig. Beløpsgrensene gjelder samlet for gaver fra egen arbeidsgiver og tredjeparter.

Skattefrie inntekter mv.

Frikortgrensen for ungdom	kr 55 000
Skattefri lønnsinntekt for barn under 13 år	kr 10 000
Minstegrense for lønnsinnberetning og skatteplikt:	
– ordinær arbeidsgiver	kr 1 000
– skattefrie selskaper	kr 10 000
– arbeid i hjemmet	kr 6 000

Skal du kjøpe eller selge en bedrift, trenger hjelp med regnskap og skatt/avgift eller planlegger generasjonsskifte? Vi har kompetansen.



Revisjon og attestasjonstjenester

- Ekstern (finansiell) revisjon
- Borevisjon
- Attestasjoner til myndigheter



Regnskap og økonomi

- Regnskap, herunder IFRS
- Forretningsførsel
- Finansiering og budsjettering
- Management for Hire (regnskap-/økonomi, controller og lignende)



Skatt- og avgiftstjenester

- Bedriftsbeskatning
- Personbeskatning
- Insentivordninger
- Merverdiavgift
- Internasjonal skatt
- Generasjonsskifte
- Expatriate tjenester



Transaksjonsstøtte

- Fusjon/fisjon/børsnotering
- Restruktureringer
- Due diligence (finansiell, skatt og avgift)
- Verdsettelse
- Sakkyndig redegjørelser



Rådgivning

- Strategi og analyse
- Prosjekter
- Risikostyring og intern kontroll
- Prosessforbedring
- Informasjons- og kommunikasjonsteknologi
- Gransking og misligheter
- Management for Hire

* For noen av tjenestene er det uavhengighets regler i revisorloven som kan begrense omfanget og innholdet i vår bistand til egne revisjonsklienter.



Grant Thornton

An instinct for growth™

Din samarbeidspartner innen revisjon,
regnskap, skatt og rådgivning
- et kunnskapshus i vekst.

Grant Thornton Revisjon

Kirkegata 15
0153 Oslo

Tlf. 22 200 400
e-post: oslo@no.gt.com

Grant Thornton Økonomiservice

Kirkegata 15
0153 Oslo

Tlf. 22 200 400
e-post: grant@no.gt.com

Grant Thornton Consulting

Kirkegata 15
0153 Oslo

Tlf. 22 200 400
e-post: consulting@no.gt.com

Grant Thornton Law Advokatfirma

Kirkegata 15
0153 Oslo

Tlf. 22 200 400
e-post: grant@no.gt.com